

au arkkitehtiuutiset

6-7 • 2017

Ensiluokkainen muotoilu. Tehotyöaseman voima.

Ole luova missä tahansa
HP ZBook Studio

Voiman tuottaa Intel® Xeon® -suoritin.
Intel Inside®. Tehokasta tuottavuutta.

Kysy tarjous jälleenmyyjältäsi

keep reinventing

Multi-core is designed to improve performance of certain software products. Not all customers or software applications will necessarily benefit from use of this technology. Performance and clock frequency will vary depending on application workload and your hardware and software configurations. Intel's numbering is not a measurement of higher performance. © 2017 HP Development Company. Intel, the Intel Logo, Intel Inside, Intel Xeon, and Xeon Inside are trademarks of Intel Corporation in the U.S. and/or other countries.

Arkkitehdeille tilausta

Opiskelupaikkaa hakevilla nuorilla on menossa piinaviikot. Ammattien arvostusta käsittelevät kyselytutkimukset ovat tiputtaneet arkkitehdin ammatin takavuosien huippusijoilta pykälää alemmaksi, mutta tämä ei näy opiskelupaikkaa hakevien lukumäärässä.

Alan vetovoima säilyi korkealla tänäkin vuonna. Monipäiväisiin pääsykokeisiin valikoitui ennakkotehtävien ja matematiikan kokeen perusteella noin 500 pyrkijää. Heistä opiskelupaikan saa yhteensä noin 120 henkilöä kolmessa arkkitehtikoulussa.

Pääsykoejärjestelmää kehitettäessä tutkitaan mahdollisuutta hyödyntää ylioppilastodistusta paremmin, mutta tämä ei tarkoita soveltuvuuskokeesta luopumista. Kovat testit läpäisseet ovat lahjakkaita ja motivoituneita. Tämä näkyy myös vähäisenä opintojen keskeyttävien määränä.

Ammattikunnan yhteiskunnallinen uskottavuus perustuu pitkälti koulutukseen ja sen antamiin valmiuksiin. Koulutuksen laatu, ajanmukaisuus ja resurssien riittävyys ovat koko ammattikunnan yhteinen asia. Ammattiin kohdistuvista lisävaatimuksista huolimatta arkkitehtikoulutuksen tulee edelleen tuottaa rakennustaiteellisesti korkeaan laatuun kykeneviä asiantuntijoita.

Arkkitehtien aloituspaikkamäärässä on tapahtunut vain vähäistä nousua. *Arkkitehtiutusten* ja SAFAn verkkosivujen tarkkasilmäinen lukija on havainnut jo pitkään runsaan työpaikkailmoitusten määrän sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Arkkitehtien ammattikunnassa on vähän työttömyyttä. Pitäisi-köhän tästä vetää johtopäätöksiä, ja minkälaisia?

Opetusministeriön viitisen vuotta sitten tekemien johtopäätösten seurauksena valmistuu ensi keväänä neljästä ammattikorkeakoulusta ensimmäiset rakennusarkkitehti (AMK) -tutkinnon suorittaneet. Epäilemättä heille järjestyy työtilaisuuksia, mutta arkkitehtien puutetta ei tällä koulutuksella ratkaista.

Pohjoismaisten liittojen kesäkuisessa tapaamisessa Reykjavíkissa ruotsalaiset kollegat raportoivat pahaksi äityneestä arkkitehtipulastaan. Kollegat pitää kiireisinä pitkään jatkunut hyvä suhdanne ja maan hallituksen tavoite rakentaa 700 000 uutta asuntoa vuoteen 2025 mennessä. Asuntorakentamisen tarpeisiin vastaaminen on herättänyt maan johdonkin miettimään keinoja arkkitehtipulan ratkaisemiseksi. Yhtenä ratkaisuna on esitetty uutta arkkitehtikoulua. Alempi koulutustaso ei ole ollut vaihtoehtona.

Yliopistomme tiivistävät yhteistyötään ammattikorkeakoulujen kanssa muuallakin kuin Tampereen 3T-hankkeessa. Arkkitehtuurin opinnoissa yhteisiä kursseja on kehitteillä, ja rakennusarkkitehtitutkinnon jälkeiset maisteriopinnat arkkitehtikouluissa ovat myös keskusteluissa. Nähtäväksi jää, miten maisteriopintoihin hyväksyminen tulee järjestymään ja moniko ammattikorkeakoulusta valmistunut on kiinnostunut kaksivuotisesta lisäkoulutuksesta yliopistossa.

SAFAn läheisen yhteistyökumppanin Arkkitehtitoimistojen liiton toiminnanjohtaja **Vesa Juola** jää eläkkeelle kesäkuussa. Kiitän Vesaa ja koko ATL:n toimistoa hyvästä pitkäaikaisesta yhteistyöstä. Tiivis yhteistyö jatkuu ATL:n uuden toiminnanjohtajan **Kalle Euron** kanssa.

Arkkitehtipäivillä 125-vuotista taivaltamme juhlistettaessa kiiteltiin jäseniä ja yhteistyökumppaneita heidän panoksestaan SAFAn ja alan hyväksi. Työ arkkitehtuurin ja rakennusalan yhteiseksi hyväksi jatkuu myös juhlien jälkeen, mutta ensin kirmataan kesälaitumille. Leppoisia lomapäiviä!

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti-su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 09 85675100

sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 12 €/Museokortti

mfa.fi
Instagram
Facebook
Twitter

TÄMÄNHETKISET NÄYTTELYT

KUINKA SUOMI MODERNISOITIIN

200 piirustuksen tarina

1.3.–27.8.2017, iso sali

PERSPEKTIIVEJÄ

Arkkitehtitoimisto Heikkinen-Komonen

7.6.–3.9.2017, pieni näyttelysali

Keskiviikko 30.8. klo 18

Perspektiivejä arkkitehtuuriin

Perspektiivejä-näyttelyn ohjelohjelmisto tarjoaa uusia näkökulmia arkkitehtuuriin. 10/5/0€

MODERNIA ELÄMÄÄ

Helsingin taidemuseo HAM

Arkkitehtuurimuseo on mukana myös ainutlaatuisessa viiden museon suurhankkeessa: HAMissa esillä oleva **Moderna elämää** on syntynyt yhteistyössä Alvar Aalto -museon, Designmuseon, HAMin sekä Suomen valokuvataiteen museon kanssa. 10/8/0€

Perjantai 30.6. klo 16:30

Moderna elämää -opastus: Eliel Saarinen, Chicago Tribune -kilpailu ja sen seuraukset

HAM, Eteläinen rautatiekatu 8, Helsinki

Arkkitehtuurimuseon tutkimuspäällikkö Juhana Lahti kertoo Chicago Tribune -suunnittelukilpailusta, joka nosti arkkitehti Eliel Saarisen maailmankartalle.

ADOPTOI PIIRUSTUS

Kuinka Suomi modernisoitiin -näyttelyn yhteydessä museo on lanseerannut uuden konseptin: mahdollisuuden adoptoida arkkitehtuuripiirustuksia museon puoli miljoonaa sisältävästä kokoelmasta. Adoptoija saa kunniakirjan sekä kopion piirustuksesta!

www.mfa.fi/adoptoi-piirustus

ARKKITEHTUURIMUSEO TOIVOTTA AURINKOISTA KESÄÄ!

Tule ja nauti kesäpäivistä Arkkitehtuurimuseon pihalla sijaitsevassa kesäpaviljongissa – Hirsitetrissä, jonka ovat suunnitelleet Oulun yliopiston arkkitehtuurin ja Oulun ammattikorkeakoulun rakennusarkkitehtuurin opiskelijat. Kesän aikana sekä Arkkitehtuurimuseo että Designmuseo järjestävätkin pihalla tapahtumia.

Keskiviikko 16.8. klo 18

Keskiviikko 6.9. klo 18

Uutta arkkitehtuurista: opiskelijoiden oppinnäytteet 2-3

Oulun yliopiston arkkitehtuurin tiedekunnan opiskelijat esittelevät oppinnäytteitään Hirsitetrin katveessa.

”Hirsitetrin erityisyys kumpuaa hirren ja rakennustekniikan suhteesta kaupunkiympäristöön. Keskelle kivistä urbaania pääkaupunkia toteutetaan puinen rakennelma tuhansia vuosia vanhalla tekniikalla.”

#archstories

Arkkitehti Matti Lakkala, Oulun yliopisto
Hirsitetrin projektikoordinaattori

3 PÄÄKIRJOITUS

Arkkitehdeille tilausta *Paula Huotelin*

6 HAASTATTELU

Arkkitehtuurin ytimessä *Miia Perkkiö*

10 ARKKITEHTIPÄIVÄT

10 Tehdään tulevaisuudesta paras mahdollinen *Tiia Ettala*

14 Tilaaja ja arkkitehti – käsikynkkää vai käsirsyys?
Havu Järvelä

16 PUHEENJOHTAJALTA

Taiteella pippuroitu *Leena Rossi*

18 TAPAHTUMAT

18 Luovuus vastaan yrittäjyys: eroon ristiriidasta
Ella Müller

20 Kymmenen vuotta arkkitehtuuria ilman rajoja
Vilma Autio ja Hanna Kuivalainen

22 Yhteisin sävyin Kehäradalla *Iris Andersson*

24 Taiteesta laatua arkeen *Heini Korpelainen*

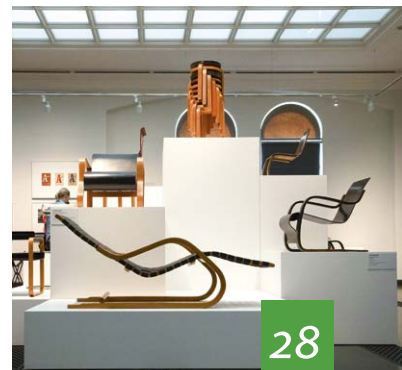
26 VÄITÖS

Miten päätämme missä asumme? *Ira Verma*

28 NÄYTTELYT

28 Aalto, taide ja arkkitehtuuri *Carita Lonka*

30 Upea retrospektiivi Tallinnassa *Tarja Nurmi*

32 KOLUMNI

Tavarataloarkkitehtien paluu *Auvo Lindroos*

40 KILPAILUT

40 Kuopiolle soiva ja sykkivä sydän *Pirjo Sanaksenaho ja Antti Nousjoki*

44 Jakomäen sydän uudistuu *Selina Anttinen*

48 Helsinki-Vantaa kehittyy *Hannu Tikka*

54 MARK

Havahtumisia Harvardissa II *Maria Jaakkola*

ILMESTYYS: vko 24
12 numeroa vuodessa
69. vuosikerta
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFAn
Runeberginkatu 5, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Lönnberg Print & Promo

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jäsenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYynti:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
Timo Lepistö, puh. 044 534 9878
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

KANSIKUVA:
Peruskorjattu Helsingin
Kaupunginteatteri iltavalaistuksessa.
LPR-arkkitehdit Oy, toukokuu 2017.
(Timo Penttilä v. 1967.)
Kuva Arno de la Chapelle.

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

ILMESTYMISSAJAT 2017:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
8 2017	14.8.	31.8.
9 2017	11.9.	28.9.
10 2017	9.10.	26.10.
11 2017	6.11.	23.11.
12 2017	1.12.	20.12.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

Arkkitehtuurin ytimessä

Tapasin Anne Lacatonin, Jean-Philippe Vassalin ja Peter Zumthorin aurinkoisena kevätaamuna Helsingin keskustassa. Edellisenä iltana heidät oli kutsuttu Suomen Arkkitehtiiliiton kunniajäseniksi. Kävimme kaksi keskustelua arkkitehtuurin merkityksestä ja siitä, mikä on arkkitehdin rooli hyvän ympäristön luomisessa.

KUKA?

- > Peter Zumthor, syntynyt 1943 Sveitsissä.
- > Tunnetaan erityisesti luonnonmateriaaleja, puuta, luonnonkiveä ja lasia suosivana suunnittelijana, jonka rakennukset ovat hiljaisella tavalla puhuttelevia.
- > Aloitti työuransa puuseppänä.
- > Pitää toimistoaan yhä pienessä Haldensteinin kylässä Sveitsissä.
- > Tunnettuja töitä mm. Thermal Bath Vals, Sumvitgin vuoristokylässä sijaitseva Pyhän Benedictuksen kappeli sekä Itävallan Bregenzissä sijaitseva Kunsthhaus-taidegalleria.
- > Lukuisia kansainvälisiä palkintoja, mm. Pritzker-palkinto 2009.

Anne Lacaton ja Jean-Philippe Vassal: Isot muutokset lähtevät pienistä ratkaisuksista

Työnne todistavat, että minimalismi, keskittyminen olennaiseen ja ihmisen kunnioittaminen yksilönä tuottaa sekä taloudellisia että kauniita rakennuksia. Mikä on arkkitehdin rooli suunnitteluprosessissa?

– Kaikki se, mitä on jo olemassa, on todellista ja arvokasta. Esi-merkiksi kaikilla teollisuusrakennuksilla pitäisi olla mahdollisuus jatkaa elämäänsä.

Kaupungeissa ongelmallista on muutosten hallinta: miten säilyttää kaupunki kaikessa herkkyydessään ja elämän rikkauksessaan muutoksista huolimatta. Lähestymistapamme kaupunkiin on arkkitehtoninen, ei kaupunkisuunnittelullinen. Vaikka ihmiset ottavat haltuunsa kaupunkia, on muistettava, että lähtökohtana sille, miten tilaa käytetään, on demokratia. Mikään ryhmä ei voi päättää siitä yksin.

Koska olemassa olevat kaupungit ovat monimutkaisia, tutkimus on välttämätöntä kompleksisuuden ymmärtämiseksi ja mahdollisuuksien hahmottamiseksi.

Suunnittelu edellyttää tutkimuksia, olemassa olevan tilanteen inventointia ja keskustelua eri vaihtoehdoista. Suunnitteluprosessi muistuttaakin arkeologista tutkimusta tai restaurointiprojektia, missä tieto paikan historiasta, kaupungin muistista ja myös kasvillisuudesta tuo uusia vaihtoehtoja. Suunnittelun kohteena oleva rakennus on jo olemassa, se on vain ”kaivettava esiin” kerros kerrokselta. Kyse ei ole nostalgista tai kunnianhimoista vaan halusta hyödyntää tietoa ja hahmottaa eri mahdollisuuksia.

Arkkitehdin osaamista on kyky visioida ja arvioida ratkaisujen vaikutukset, se mitä eri vaihtoehdot tarkoittavat käytännössä ja mihin ratkaisut johtavat. Tärkeää on osallistuminen ja yhdessä tekeminen.

***Yksi restauroinnin periaatteista on niin kutsuttu minimoi-
menpide eli pyrkimys muuttaa olemassa olevaa niin vähän
kuin mahdollista. Sama ekologinen lähtökohta on tyypillinen
myös teidän töillenne.***

– Vähemmän on enemmän. Ikävä kyllä ekologisuus tarkoittaa käytännössä usein tuhoamista. Todellinen kestävä ja ekologinen rakentaminen perustuu ymmärrykseen siitä, että uusi ympäristö syntyy varsin vähällä uudella materiaaalilla.

Ei ole väliä, rakennetaanko puusta vai kivistä. Tärkeämpää on, että materiaalia käytetään niin vähän kuin mahdollista. Materiaalin säästäminen on taloudellista, ja se mahdollistaa myös hyvien olosuhteiden luomisen todellisella, ei markkinoiden määrittämällä hinnalla.

Vaikka kestävytyteen ja taloudellisuuteen liittyvissä kysy-

KOKEMUS ON OSOITTANUT, ETTÄ
PIENTEN ONGELMIEN RATKAISU ON AVAIN
ISOJEN ONGELMIEN RATKAISUUN.

– LACATON & VASSAL

mysissä arkkitehtien on vaikea taistella markkinoita vastaan, myös muut haluavat välttää markkinoiden ehdoilla toimimista.

Ekologisuuden ja ekonomisuuden rinnalla töissänne on vahva filosofinen perusta. Ihmisen oleminen on tilassa olemista. Miten suunnittelu etenee käytännössä, miten ratkaisut syntyvät?

– Arkkitehdin työssä pieni ja vaatimaton on vähintäänkin yhtä merkityksellistä kuin laajat, näyttävät rakennuskohteet. Hyvän ympäristön luomisessa pienillä parannuksilla on merkitystä. Esimerkiksi muutos, jossa 1960-luvun kerrostalojen asuntojen pinta-alaa lisättiin, pienet ikkunat korvattiin avarammilla näkymillä ja tila täyttyi valosta, todistaa arkkitehtuurin positiivisesta vaikutuksesta ihmisen hyvinvointiin.

Tilassa tärkeintä on läpinäkyvyys ja valo. Valoa ei tarvitse pelätä, sitähan voi säädellä verhoilla. Asuminen on kaiken arkkitehtuurin ydin. Arkkitehtuuri on edullista luksusta kaikille.

Usein ongelmat yritetään ratkaista yleisellä tasolla. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että pienten ongelmien ratkaisu on avain isojen ongelmien ratkaisuun. Myös kaupungin muutos voi saada alkunsa monista pienistä ratkaisuista, toisin kuin kaupunkisuunnittelussa yleensä toimitaan. Kaupunkisuunnitteluhan lähtee yleensä laajasta skaalasta ja lähestyy pienempää mittakaavaa ja yksityiskohtia.

Me uskomme mikrotasolla työskentelemiseen. Siksi on parempi arvioida nykytilannetta ja miettiä, miten sitä voitaisiin

KUKA?

- > Anne Lacaton, syntynyt 1955 Ranskassa, ja Jean-Philippe Vassal, syntynyt 1954 Marokossa.
- > Lacaton & Vassalin työtä leimaa kiinnostus arkkitehtuurin mahdollisuuksiin yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisijana.
- > Molemmat toimineet vierailevina professoreina mm. Lausannessa ja Berliinissä.
- > Tunnettuja töitä mm. arkkitehtikoulu Nantesissa, Pariisin Palais de Tokyo -museon peruskorjaus, Pariisin Tour Bois-le-Prêtre -tornitalon peruskorjaus sekä Bordeaux'n Grand Parc -lähiö.
- > Arkkitehtipari on palkittu mm. Riban kunniajäsenyydellä ja International Fellow -palkinnolla, Heinrich Tessenow -palkinnolla, elämäntyöpalkinnolla Lissabonin arkkitehtuuritriennaalissa ja Ranskan arkkitehtuuriakatemian kultamitalilla.

parantaa. Tällainen lähtökohta on meille luonteva: ensimmäiset työmmme olivat ekonomisia perhetaloja, ja samaa ajatusta olemme sittemmin noudattaneet isoissa projekteissa. Esimerkiksi Nantesin arkkitehtikoulu on suunniteltu samalla periaatteella kuin pieni asuintalo.

Kaikki arkkitehtuurissa liittyy asumiseen, koska aina on kysymys tilassa olemisesta. Toimistojen ja museoiden on oltava yhtä hyviä ja viihtyisiä kuin kodit. Kun ihminen viihtyy, hän myös voi hyvin.

Ovatko osallistumisen merkitys ja ymmärrys arkkitehtuurin tehtävästä parantaa ihmisten elämää kenties lähtöisin kokemuksistanne Afrikassa?

– Afrikasta on peräisin luova ja materiaalia säästävä tapamme tehdä arkkitehtuuria. Kuumissa olosuhteissa tärkeintä on auringolta suojautuminen; arkkitehtuurin tavoitteena ei voi olla runollisuus. On myös totta, että Afrikassa keskustelu ihmisten ja suunnittelijoiden välillä on helpompaa kuin Ranskassa.

Koska projekteissa jokaisella on oma roolinsa, arkkitehdista ja asukkaista ei tarvitse tulla ystäviä. Keskinäinen kunnioitus on silti tärkeää. Asukkaat päättävät, miten he asuvat kodeissaan, vaikka he eivät niitä suunnittele. Arkkitehdit vain luovat tilan, joka sitten jatkaa elämäänsä.

Arkkitehtuurin laatua mittaa se, miten ihmiset voivat käyttää tiloja – miten tilojen käyttö maksimoidaan eli miten joustavia tilat ovat ja miten monenlaisia toimintoja ne mahdollistavat.

Peter Zumthor: Arkkitehtuuri on paikan ja ihmisen tarpeiden ymmärtämistä

VALON VAIHTELU VUOROKAUDEN- JA VUODENAIKOJEN MUKAAN TEKEE TILASTA JA TAIDETEOKSISTA TODELLISIA. – PETER ZUMTHOR

Miten koet arkkitehtuurin merkityksen nykyhetkessä? Olet kuvaillut arkkitehteja "tilojen asiantuntijoiksi", uusien tilojen luojiksi, lähtökohtinaan "henkilökohtainen ja sosiaalinen taso".

– Haluan heti aluksi sanoa, että Jean-Philippe Vassal ja Anne Lacaton ovat niitä harvoja arkkitehteja, joiden työn lähtökohdina ovat ihmiset ja ihmisten tarpeet, ei oma imago. Liian usein arkkitehteilla on tarve nostaa esiin oma imagonsa.

Arkkitehtien olisi palattava arkkitehtuuriin ytimeen eli paikan ja ihmisten tarpeisiin. Arkkitehtuuri ei ole vain pintaa ja kaunista paperilla. Arkkitehtuuri on materiaalia, valoa ja varjoja. Valo ja varjot tekevät materiaalista todellista.

Pohdinnoissa pitäisikin palata siihen, mitä arkkitehtuuri on. Keskusteluissani nuorten suomalaisten arkkitehtien kanssa esiin nousi tietoisuus ja tarve palauttaa arkkitehtuuriin sen sisältö. Arkkitehtuurilla on siis toivoa. Ja kysymyshän on varsin yksinkertaisista asioista.

Olet sanonut, että nykyhetki on kuin aukko historian kulusa, hetki jolloin tapahtunut ei ole menneisyyttä eikä tulevaisuutta. Samaa ovat pohtineet niin kirkkoisä Augustinus kuin modernit filosofitkin. Historian ja tulevaisuuden läsnäolo tässä hetkessä, aika itsessään, on arkkitehtuurin yksi ulottuvuus. Töittesi tunnelma on ajaton, ellei jopa iätön. Mikä on suhteesi historiaan?

– Menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus ovat yhtä aikaa läsnä. Minulle on tärkeää tuntea yhteys menneisyyteen ja tehdä se näkyväksi. Suunnittelemani rakennuksia katsoessani olen yhteydessä paikan historiaan.

Historia auttaa provosoimaan tunnetta ja ajatusta siitä, että haluan olla täällä. Nykyhetkeä ei ole olemassa – on jatkuvaa ajan kulua, historian jatkumoa, missä asioita tulee ja tahtuu.

Miten näkemyksesi arkkitehtuurista on muotoutunut siitä, mitä ajattelit nuorempana?

– Koulutus sai minut epävarmaksi. Varhaisimmissa suunnitte-

Suomalainen professori Vilhelm Helander (vas.), sveitsiläinen arkkitehti Peter Zumthor sekä ranskalainen arkkitehtipari Jean-Philippe Vassal ja Anne Lacaton kutsuttiin liiton kunniajäseniksi juhluvuoden päätaapahtumassa Arkkitehtipäivillä Otaniemessä 19.5.

lemissani taloissa oli jälkiä tuon ajan esikuvistani, mitä vaimoni kanssa häpesimme. Sisäpuolelta talot kuitenkin näyttivät jo enemmän itseltäni.

Interiöörien tekeminen oli luontevaa isältäni perityn kalustepeusepän osaamisen ansiosta. Vähitellen tulin varmaksi omasta tekemisestäni. Olihan materiaalin työstäminen ja käsiällä tekeminen lähtökohtana myös esimerkiksi **Andrea Palladiolle**, kivenhakkaajan pojalle. Myös **Le Corbusierille** ja **Alvar Aallolle** materiaalin käsittely ja siihen liittyvät yksityiskohdat olivat tärkeitä.

Entä uuden teknologian ja toisaalta luonnon suhde arkkitehtuuriin?

– Teknologia on palvelija, ei isäntä. Sen avulla voimme toteuttaa kauniita asioita. Arkkitehdin on ymmärrettävä, missä teknologiaa, esimerkiksi koneellista ilmastointia, tarvitaan ja missä ei. Hotellihuoneessani on kauniit ikkunat, joita ei kuitenkaan voi avata ilmastoinnin takia. Ymmärrän, että ikkunoita ei avata saastuneen ilman takia, mutta siitähän tässä tapauksessa ei ole kyse. Eristetyssä tilassa oleminen ja ilmastointi sairastuttavat ja vieraannuttavat todellisuudesta. Uskommeko todella, että tämä on hyvää ja modernia?

Suhde luontoon on se, mikä luo tunnelman arkkitehtuurissa.

Uusissa museoissa, joita olen ahkerasti kiertänyt, vieraantuminen luonnosta kiteytyy päivänvalon kieltämiseen. Valon kontrollointi on johtanut siihen, että tiloissa käytetään vain

keinovaloa, ja kuvitelmaan, etteivät ihmisetkään tarvitse päivänvaloa. Valon vaihtelu vuorokauden- ja vuodenaikojen mukaan tekee tilasta ja taideteoksista todellisia. Päivänvalosta on pidettävä kiinni.

On huolestuttavaa, kun arkkitehdit eivät enää ymmärrä, miten toimia luonnon ja ympäristön kanssa. Olen kuitenkin ilokseni havainnut, että Suomessa nuoret arkkitehdit ovat hyvin tietoisia olennaisista asioista, kuten luonnosta.

Hyvästä arkkitehtuurista puheen ollen, miten koet arkkitehtuurin etiikan?

– Jokaisella yksilöllä ja arkkitehdilla on oma arvoasetelmansa. Itse en ota vastaan toimeksiantoja puolustusvoimilta, enkä halua olla mainostamassa ja käyttämässä väärin arkkitehtuuria.

Arkkitehtuuri liittyy ihmisen elämään, se tuottaa kauniita ympäristöjä ja hyvän elämän edellytyksiä kaikille. Ja ennen muuta tiloja yhdessä olemiselle. Tilat, joissa ihmiset ovat yhdessä, tuottavat hyvää oloa. Esimerkiksi kirjastossa ja museossa oleskelu on mukavaa. Toisaalta tilojen luonne muuttuu; museoistakin halutaan nyt supermarketteja, mistä löytyy kaikkea. Luottamus arkkitehtuuriin häviää.

Koen, että se mikä on hyvää minulle ja muille, on olennaista. Jos minulta kysytään, ohjeeni arkkitehtuurin opiskelijoille on: tee vain sellaisia rakennuksia, joista äitisi pitäisi.

Miia Perkkiö

au:n elokuun numerossa julkaistaan Vilhelm Helanderin haastattelu.

Leena Rossi.

Achim Menges.

KUVAT: AINO SALMI

Tehdään tulevaisuudesta paras mahdollinen

SAFA 125 -juhluvuoden päätapahtuma Arkkitehtipäivät järjestettiin Otaniemessä. Keväisen vihreänä hehkuva kampus toivotti tulijat tervetulleeksi uudistetun Kandi-aattikeskuksen Aalto-saliin.

SAFAn puheenjohtaja **Leena Rossi** avasi tilaisuuden, minä jälkeen professori **Rainer Mahlamäki** kuljetti yleisön halki suomalaisen arkkitehtuurin viimeisten 125 vuoden. Mahlamäki nosti suomalaisten arkkitehtien vahvuudeksi erityisesti "ilman muotoilun". Tärkeää arkkitehtuurissa eivät ole niinkään pinnat vaan se, mitä niiden välissä on.

Ennen tapahtuman pääpuhujia **Hille Kaukonen** esitteli tämänvuotiset Wuorio-palkinnon ehdokkaat. Nuorten arkkitehtien diplomityöt käsittelivät ajankohtaisia aiheita, ja myös ehdokkaiden innostuneet ja sympaattiset töiden esittelyt saivat kuulijat hyvälle mielelle.

Historiasta toisiin todellisuuksiin

Diplomitöistä hypättiin aivan toisiin tunnelmiin. Ensimmäinen pääpuhujia, arkkitehti **Liam Young** kertoi perinteisen suunnittelutyön sijaan pyrkivänsä nostamaan esiin aiheita ja ilmiöitä fiktion keinoin. Kun saliin tulviva auringonvalo vielä saatiin blokattua pimennysverhojen taakse, saattoi matka alkaa. Young kutsui yleisön miehittämättömän taksin kyytiin, katsomaan älykaupunkia (*smart city*) digitaalisen järjestelmän sil-

min. Youngin puheenvuoro koostui vajaan tunnin mittaisesta elokuvasta, jonka päälle Young spikkasi luentonsa.

Esitys vyörytti katsojien eteen fiktiota, faktaa, todellisuutta ja rinnakkaisia todellisuuksia. Näistä jälkimmäiset ovat yhä enemmän myös todellista todellisuutta, osa jokapäiväistä elämäämme. Useaan otteeseen, kuten Youtube-videoiden pyöriessä loopina ja kuvan välillä siirtyessä valtaviiin serverihalleihin, mielessä vilahti Matrix-elokuva ja toisaalta roomalaisten teesi leivästä ja sirkushuveista. "Hello world", sanovat koneet, olemme täällä. Kuten Young totesi, emme kutsuneet tätä uutta todellisuutta, mutta nyt se on täällä, kaikkine sivuvaikutuksineen, ja meidän täytyy keksiä, mitä sillä teemme ja miten siihen suhtaudumme.

Välillä hieman rönsyileväkin puheenvuoro tuntui korostavan erityisesti kahta asiaa, jotka olivat jollain lailla ristiriidassa keskenään. Esitys toi tehokkaasti esille sen, miten valtava vaikutus teknologisella kulttuurillamme on maailmaan avolouhoksineen ja epäinhimillisine työoloineen. Toisaalta Young totesi, että arkkitehtuuri ei ole enää aikaan ja paikkaan sidottua, ja kannusti arkkitehteja lähtemään mukaan virtuaalisten todellisuuksien suunnitteluun.

Takaisin reaali maailmaan

Suunnittelupäällikkö **Liisa Ikonen** sai tehtäväkseen tuoda pölmästyneen yleisön takaisin maanpinnalle, tarkemmin sanoen Espooseen. Hän toi Arkkitehtipäiville Espoon kaupun-

Lina Ghotmeh.

Liam Young.

Rainer Mahlamäki.

gin tervehdyksen, jonka jälkeen siirryttiin lounaalle sulattelemaan aamupäivän aikana kuultua.

Lounaan jälkeen oli puhujavuorossa **Lina Ghotmeh**, joka edusti pääpuhujissa perinteisempää arkkitehtityötä. Hänen töissään on usein lähtökohtana vaikean historian ymmärtäminen ja sulauttaminen osaksi arkkitehtuuria, kuten Viron kansallismuseossa Tartossa.

Jos Youngin luento toi mieleen Matrix-elokuvan keino-
todellisuuteen liitetyt, sikiöasennossa kelluvat ihmiskehot, korosti Ghotmeh kehon ja tilan suhdetta. Hänen toimistossaan projekteja työstetään käsin, referenssejä kokoamalla ja pahvisia työmallalle rakentamalla

Inari Virkkalan vetämälle keskustelulle olisi toivonut enemmän aikaa. Nyt siitä jäi erityisesti mieleen Youngin huomautus, että tulevaisuuteen katsomisessa ei ole kyse ennustamisesta. Se, mitä me teemme nyt, on kuin rakennustelineiden kokoamista tulevaisuutta varten. Arkkitehdit eivät toimi, tai meidän ei pitäisi toimia, kuin firmat, jotka miettivät, mitä ihmiset haluaisivat tulevaisuudessa ostaa. Meidän tulisi rakentaa tulevaisuutta, ei arvailla sitä.

Vaikeita termejä ja kananmunankuoria

Päivän viimeinen pääpuhuja **Achim Menges** toi yleisön eteen litanian epämukavalta kuulostavia termejä, kuten *cyber-physical fibre placement* ja *hygroskin*. Menges osasi kuitenkin avata näiden termien takana olevia ilmiöitä ja ajatuksia selkeästi. Hän kertoi esikuviansa olevan toisaalta **Josef Albers**, jolle pienoismallit olivat arkkitehtonisten ideoiden lähde eikä vain niiden representaatio, ja toisaalta **Frei Otton** tutkimustyö ja tieteellinen tinkimättömyys.

Menges totesi, että muoto, materiaali ja rakenne ovat luonnossa yksi ja sama asia, ja hänen 12 vuoden rahoituksen turvin toimiva tutkimusryhmänsä tutkii tältä pohjalta luonnossa esiin-

JOS LIAM YOUNGIN LUENTO TOI MIELEEN MATRIX-ELOKUVAN KEINOTODELLISUUTEEN LIITETYT, SIKIÖASENNOSSA KELLUVAT IHMISKEHOT, KOROSTI GHOTMEH KEHON JA TILAN SUHDETTA.

tyviä ilmiöitä. Löytöjen pohjalta on tehty muun muassa ommeltua vaneria, hiilikuidusta lennokkien avulla kudottuja rakenteita, sään mukana ilman ulkoista voimallähdeä hengittäviä vaneriventtiileitä ja suuria rakennelmia, joiden kuoren pakkaus on suhteessa sama kuin puolet kananmunan kuoresta.

Koppakuoriaisen siiven rakenteesta kehitetty, sekä ääretömän kestävä että kevyt huokoinen rakenne toisi aivan uusia mahdollisuuksia esimerkiksi Ghotmehin esittelemän, nyt raskain ja monimutkaisin teräsrakentein toteutetun Tarton museon sisäankäyntilipan kaltaisten elementtien toteuttamiselle. Ultrakevyet rakenteet mahdollistaisivat rakentamisen myös tiiviissä urbaanissa ympäristössä sellaisiin paikkoihin, joissa olemassa oleva rakenne ei kestäisi perinteistä lisärakentamista, kuten parkkitalojen katoille.

Luennon lopuksi Liam Young kysyi Mengesiltä omassakin mielessä pyöriineen kysymyksen: miksi? Haetaanko tässä erityisesti kauneutta ja erilaisia muotoja vai ekologisuutta rakenteellisen optimoinnin kautta? Hän muistutti vielä, että hiilikuidun hiilijalanjälki on hyvin suuri. Menges kertoi hakevansa kumppaakin. Hän huomautti, että näissä rakenteissa hiilikuitua tarvitaan hyvin vähän ja että on toisaalta ajan kysymys, milloin pystytään hyödyntämään muita, ympäristöystävällisempiä materiaaleja.

KUVAT: AINO SALMI

Keskustelut jatkuivat lounas- ja kahvitauoilla.

Ständeillä pääsi kokeilemaan virtuaaliodellisuuslaseja.

On joka tapauksessa selvää, että kun kevyet kuiturakenteet ovat jo arkipäivää miltei alalla kuin alalla, niin rakennusala on selvästi jäänyt kehityksessä jälkeen. Tästä mainitsi puheen-
vuorossaan myös Rainer Mahlamäki, kun hän harmitteli arkkitehtien ja rakennesuunnittelijoiden vähäistä yhteistyötä ja yhteisen innovoinnin puutetta. Myös Leena Rossi viittasi yhteenvedossaan sekä Mahlamäen että Mengesin esitykseen ja totesi, että suomalaisille luonto on vielä pitkälti paikka, jota katsoa, joka kokea, jonne mennä. Voisimmeko kuitenkin katsoa sitä uusien silmin ja ottaa siitä oppia omassa työssämme?

Kampukselta Telakalle

SAFA 125 -gaalaa vietettiin Tapahtumakeskus Telakassa, Helsingin Hernesaareessa. Pitkien pöytien ääressä nautitun illallisen aikana jaettiin Otto-livari Meurman -palkinto Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston ansioituneille suunnittelijoille ja SAFA-palkinto Helsingin kiinteistöviraston tonttiosastolle. SAFAn uusiksi kunniajäseniksi kutsuttiin **Peter Zumthor**, **Anne Lacaton** ja **Jean-Philippe Vassal** sekä **Vilhelm Helander**.

Moni on jälkeensä sanonut professori Helanderin juhlapuheen olleen koko Arkkitehtipäivien paras anti. Erään kollegan sanoin olisi tehnyt mieli vain sulkea silmät ja kellua Helanderin tutun ja turvallisen äänen kannattelemana. Professori

aloitti puheensa englanniksi, vaihtoi arkkitehtiliiton alkuaajoista puhuessaan ruotsiin ja siirtyi lopuksi suomen kieleen. Puhe ei jäänyt juhlallisiksi korulauseiksi vaan sisälsi reilusti kritiikkiä, kuitenkin lempeää sellaista.

Professori nosti esiin ammattikuntamme useita kipupisteitä ja vaaranpaikkoja. Kasvukeskuksissa kaupunkirakenteen tiivistämisen tarve päästää helposti kiinteistöalan intressit kilaamaan yhteiskunnan kokonaisedun edelle. Helposti käy niin, että ideologia seuraa reaali maailman ilmiöiden perässä. Helanderin mukaan nykyään restauroinnin sijasta puhutaankin transformaatiosta samalla, kun muutoksesta itsestään tuntuu tulleen itseisarvo. Myös ilmanvaihdolle ja energiansäästölle asetetut, sinänsä perustellut tavoitteet ovat Helanderin mukaan ristiriitaisine määräyksineen etenkin vanhojen rakennusten kohdalla johtamassa täydelliseen umpikujaan.

Professori esitti huolensa siitä, että arkkitehtuurikilpailut pyritään joskus valjastamaan lähtökohdiltaan kyseenalaisten hankkeiden siunaukseksi. Helander muistutti, että pitäisi jatkuvasti yrittää löytää tasapaino sinänsä tärkeiden yksityisten investointien sekä vaikeammin määriteltävän yleisen edun kanssa. Myös hankintalain soveltamistapa ja tekijänoikeudet saivat juhlapuheessa osansa, ja professori totesi kaipaavansa liitolta keskustelua taiteellisista tekijänoikeuksista sekä nämä oikeudet vaarantavasta tavasta pilkkoa suunnittelutehtäviä.

Inari Virkkalan (vas.) vetämässä paneelissa luennoitsijat pohtivat tulevaisuutta.

Vilhelm Helander piti juhlapuheen.

Uusista presentaatiotekniikoista Helander totesi: ”Kauniit kuvat jättävät kuitenkin peittoon suunnitelmien muut ansiot, puutteista puhumattakaan.” Professori korosti, että tärkeää on se, miltä arkkitehtuuri näyttää todellisuudessa, mutta vielä tärkeämpää on se, minkälaiset puitteet ihmisille luodaan elämistä varten. Tässä Helander viittasi myös aiemmin päivällä puhuneeseen Mahlamäkeen ja yhtyi hänen näkemykseensä siitä, että suomalaisen arkkitehtuurin paras tunnusmerkki on tilojen luominen, ei näyttävä pinta.

”Maassamme kukoistavat kulttuuri- tai kulttirakennukset, mutta miten on rakennuskulttuuriin laita?” kysyi Helander ja vastasi, että rakennuskulttuuri voi kasvaa vain leveältä pohjalta, todelliselta ruohonjuuritasolta. Hyvän jokapäiväisen ympäristön luominen kaikille on kuitenkin arkkitehtuurin tärkein tehtävä.

Vaikka Helander lohkaisikin kykenevänsä historioitsijana juuri ja juuri käsittelemään nykypäivää, saatikka sitten Arkkitehtipäivien aihetta eli tulevaisuutta, antoi professorin puhe kuitenkin paljon eväitä tulevaisuuden rakentamiseen.

Juhlavan illan kruunasivat musiikki- ja tanssiesitykset. Illalista nautittiin Merikukka Kiviharju Groove Trion säestyksellä, ja jatkoilla mahtava Berlin Nuns veti energisellä esityksellään ja groovaavilla biiseillään tanssilattian täyteen.

Uusi urbaanisuus ja uudet toimenkuvat

Lauantaiaamuna palattiin Otaniemeen, tällä kertaa uudeksi oppimiskeskukseksi muutettuun kampuksen pääkirjastoon.

Aalto-yliopiston vararehtori **Antti Ahlava** näytti aluksi, kuinka **Alvar Aalto** oli sijoittanut kampuksen rakennukset ja avoimet alueet olemassa olevan maiseman mukaisesti, metsien ja aukoiden rajoja seuraten. Nyt kampus on kuitenkin murroksessa. Ennen uinuva ja sisäänpäin kääntynyt kampusalue halutaan muuttaa kaikille avoimeksi, eläväksi ympäristöksi, samalla kuitenkin kokonaisuuden arkkitehtoniset arvot säilyttäen.

Lauantaiaamun paneeli sai aikaan aktiivista ja mielenkiintoista keskustelua muun muassa metsälähiöistä ja viime vuosisadan loppupuolen arkkitehtuurista, uusista suunnittelutavoista ja -tarpeista, arkkitehtien muuttuvasta toimenkuvasta, laaja-alaisista suunnitteluryhmistä, uusista oppimisympäristöistä ja Otaniemen tiedekeskittymän asemasta toisaalta Suomen ja toisaalta maailman mittakaavassa. Todettiin, että arkkitehtien olisi hyvä laajentaa toimenkuvaansa fyysisestä suunnittelusta prosessien hallintaan ja siirtyä yhä paremmin hyödyntämään olemassa olevia resursseja.

Käsisäpäiväinen ohjelma päättyi ekskursioihin eri puolille muuttuvaa Otaniemeä, mutta jouduin lähtemään ennen kuin kärsivä rajattuihin ryhmiin pääsi käyntiin.

Tiia Ettala

Paneelikeskustelussa Helena Sandman (vas.), Salla Korpela, Aleksi Niemeläinen, Olli Metso, Pekka Pakkanen, Pia Ilonen ja Elina Koivisto.

RAKENTAMINEN ON IHMISKUNNAN
SAASTUTTAVINTA TYÖTÄ. SILTI TÄSSÄ
PITÄISI PALVELLA YHTEISKUNTA.
– HELENA SANDMAN

Tilaaja ja arkkitehti – käsikynkkää vai käsirysyä?

Arkkitehtipäivien etkot alkoivat Allas-esittelyllä. Ulkoilmauimalan pääsuunnittelija **Pekka Pakkanen** kuljetti vierailijoita ympäri rakennusta. Vesi höyrysi lämpöä. Kierros päättyi rakennuksen ylätasanteelle, jossa neljä ranskalaista turistia luonnehtivat näkymiä satamaan: "Très bon".

Illan päätapahtuma oli **Pia Ilosen**, **Salla Korpelan**, **Pekka Pakkanen**, **Olli Metson**, **Aleksi Niemeläisen** ja **Helena Sandmanin** yhteinen paneelikeskustelu. Keskustelun teemana oli tilaajan rooli arkkitehtuurissa. Miksi aihe on tärkeä?

Arkkitehtuurimaailmaa kuohautti maaliskuussa *Helsingin Sanomien* uutinen, jossa poptähti **Lauri Ylönen** kertoi suunnittelevansa kokonaista omakotitaloaluetta Tuusulaan ilman arkkitehdin koulutusta. Hän arvosteli artikkelissa suomalaisia nykyarkkitehteja. Ihon alle pääsi tuolloin Ylösen tokaisu "arkkitehdit uskaltaavat usein vielä ensiluonnoksissaan haaveilla, mutta karsivat vähitellen kaiken yllättävän pois". Pidin huolta, että paahdoin vuoden loppukritiikit pakettiin yllättävästi ja haaveet edellä.

Kaupunkikuvan ajoittaista tylsyyttä, elementtiteollisuuden kyseenalaista riemuvoittoa ja rohkeiden eleiden pututetta ei

tule vierittää arkkitehtien kykenemättömyyden syyksi. Taiteissa tilaaja määrittää työtä yhtä paljon kuin taiteilija. Hyvänä esimerkkinä toimii arkkitehtuurin mestariteos Villa Mairea. Rakennus ei syntynyt vain siksi, että **Aalto** oli hyvä arkkitehti, vaan siksi, että **Gullichsenit** Alvarin ystävinä ja tilaajina osasivat pyytää tältä toistuvasti parempia suunnitelmia. Yleisö näkee usein vain suunnittelijan lopputuloksen, ei hänen takapiruaan.

Arkielämän ja arkkitehtuurin välinen avaruus

Illan paneelikeskustelu poukkoili villisti yksityisen ja julkisen rakennuttamisen välissä. Salla Korpela nosti esiin, että jopa kolmasosa tämänhetkisistä rakennusprojekteista tapahtuu yksityisillä tonttimailloilla. Siellä tilaaja ei suinkaan ole tilaamisen ammattilainen.

Pekka Pakkanen korostama arkkitehdin rooli yksityisen tilaajan kouluttajana herätti yleisössä samaistumisen äännähdyksiä. Samalla arkkitehdin näkökannan todettiin olevan vain totuuden yksi puoli. Monisyinen arkielämä ja puhdas arkkitehtuuri elävät kovin usein keskenään eri planeetoilla.

Olli Metso nosti paneelissa esiin huolen siitä, että työllis-

tämme itsemme liian suppeasti. Aleksi Niemeläinen kompasi ajatusta: silkat oopperatalot ja lentokentät eivät luo parempaa tulevaisuutta, joten arkkitehdin koulutuksen ei tulisi tähdätä niiden luomiseen. Helena Sandman kiteytti arkkitehtuurin alan perimmäisen ongelman: ”Rakentaminen on ihmiskunnan saastuttavinta työtä. Silti tässä pitäisi palvella yhteiskuntaa.”

Miten tilaaja ja arkkitehti voivat yllyttää toisiaan loistosuorituksiin? Yhden ehdotuksen voisi löytää vuonna 1977 painetusta klassikosta *A Pattern Language*. Teos väittää, että terve yhteiskunta rakentuu keskenään erilaisista tiivistä alakulttuureista. Eri alakulttuureiden ei täydy olla täysin avoimia, mutta niiden välisen kohtaamisen tulee olla jokapäiväistä. Yksi iso sekava yhtenäiskulttuuri luo ihmisille heikkoja identiteettejä. He varovat kumartamasta yhteen suuntaan, koska samalla joutuvat pyllistämään toiseen.

Kaikille kaikkea?

Kun panelistit luonnehtivat omia parhaita tilaajakokemuksiaan, ensisijaiseksi asiaksi nousi tilaajan innostus. Pia Ilonen jakoi oman unelmaprojektinsa, jossa tilaaja ”halusi mahdollisimman vihreän korttelin”. Tällainen määrätietoisuus ja luottamus arkkitehtiin synnyttää laadukasta ympäristöä.

Jos tilaaja ja rahoittaja eivät uskalla vaatia selkeää konseptia ja selkeää identiteettiä, arkkitehdin työ pirstaloituu. ”Kaikille kaikkea” kun tarkoittaa yleensä oikeasti ”ei kenellekään mitään”. Samalla arkkitehdin tehtävänä on kehittää tilaajan vaatimuksia ja kehottaa ajattelemaan, minkälaisia identiteettejä tulevaisuutemme kaipaa.

Paneeli päättyi keskusteluun varianssin ja heikkojen signaalien tärkeydestä. Yhteiskunta tarvitsee ja hakee jatkuvasti uusia innovaatioita, mutta ymmärrämme innovaation käsitteen usein väärin. Innovaatio ei ole tavanomainen tapa yhdistää epätavanomaisia asioita, vaan epätavanomainen tapa yhdistää tavanomaisia asioita.

Rahoittajat pyytävät arkkitehteilta ratkaisuja, jotka ovat tilastollisesti massojen suosiossa. Ajatus suunnittelusta massoille vaikuttaa ensisilmäyksellä hyvältä, mutta on syvältä mätä. Jos suunnittelija ulkoistetaan tekemään samoja rakennusratkaisuja kerta toisensa jälkeen uusissa kääreissä, kaikki häviävät. Tällöin arkkitehti ei saa tehdä luovaa ongelmanratkaisutyötä ja rahoittajalle syntyy jälleen uusi homeongelmainen talo, joka pitää purkaa 30 vuodessa.

Uuteen astuminen edellyttää tilaajan ja arkkitehdin välisellä luottamusta, ei juristeilla käytävää sotaa.

Havu Järvelä

Havu Järvelän juttu Arkkitehtipäivien jatkoilta on luettavissa SAFAn blogissa osoitteessa blogi.safa.fi.

Arkkitehtuuri älköön digipäissään unohtako runollisuutta!

Vuoden 2017 Arkkitehtipäivien pääseminaarin teemanä oli Horizons-nimen mukaisesti tulevaisuus ja sen ennustaminen. Yleisöä pyydettiin kirjaamaan verkossa screen.io-alustalle ajatuksensa suomalaisen arkkitehtuurin tulevaisuudesta. Puolen tunnin keskustelun aikana kirjattiin yli 80 ajatusta. Alle on koottu joukko kärkeen äänestettyjä lausemia.

Tulevaisuudessa suomalainen arkkitehtuuri...

...hopefully be more poetic.

...on eheyttävää ja kokoavaa, kaavoituksesta ja kaupunkisuunnittelusta orgaaniseen, kokonaisvaltaiseen ja teknisesti tasapainoiseen rakennussuunnitteluun, joka kestää ja sallii elämisen muuttumisen, jokaiselle sukupolvelle ja polvesta toiseen.

...luo rakkautta, ei sotaa.

...on jokamiehen oikeus.

...ei toivottavasti unohta ihmisen perustarpeita digitaali-päissään.

...on läsnä.

...creates more utopias than dystopias.

...on poikkiteieteellistä. Inspiroitukaamme niin muusikoista, kirvesmiehistä kuin pelikoodareistakin.

...on laskeutunut norsunluutornistaan.

...on vapautunut kahleistaan ja tuottaa uusia kansainvälisiä innovaatioita.

...on luonnonläheistä, elämyksellistä ja tuo arvokkuutta ja inhimillisyyttä elämään.

...ilahduttaa ja koskettaa.

...on tyyllisesti sallivaa ja monipuolista. Ei samalla formaatilla 10 vuotta kerrallaan.

...kehittyy kohti globaalia arkkitehtuuria säilyttäen suomalaisen identiteettinsä.

...on rehellistä ja identiteetiltään vahvaa.

...on lähempänä kansalaista.

...keskittyy sisältöön pinnan sijaan.

...ei ole kuullutkaan Alvar Aalosta.

...on ekologista ja tuottaa terveitä rakennuksia.

Inari Virkkala

TAIDE RAKENNETUSSA YMPÄRISTÖSSÄ
EDELLYTTÄÄ NÄKEMYSTÄ, ROHKEUTTA,
TAHTOA JA YHTEISTYÖN TAITOA.

Taiteella pippuroitu

Lina Ghotmeh aloitti luentonsa Arkkitehtipäivillä onnittelemalla suomalaisia Venetsian biennaalin Suomen paviljonkiin toteutetusta **Erkka Nissisen** ja **Nathaniel Mellorsin** installaatiosta. Ghotmehin lähestymistapa arkkitehtuuriin on poeettisuudessaan hyvin monialainen. Taide inspiroi uteliasta.

Venetsian biennaali on tunnetusti tapahtuma, jossa taide luo identiteettiä kokonaiselle kaupungille, sen tiloille ja ilmapiiirille. Kaupunki, paviljonki ja puistot inspiroivat taiteilijoita ja taiteen ystäviä mutta asettavat myös tiukkoja reunaehjoja näyttelyiden ja taideteosten toteuttamiselle.

Taide rakennetussa ympäristössä edellyttää näkemystä, rohkeutta, tahtoa ja yhteistyön taitoa. Taiteesta puhuminen ja sen edistäminen rakennetun ympäristön arvomaailmassa ja kiireissä ei edelleenkään ole itsestäänselvyys. Mustasukkaisuuttakin on ollut ilmassa, rakennustaiteen puolestapuhujiaan kun ei ole ollut kuoroksi asti.

Prosenttiperiaate on periaatteellinen päätös käyttää osa rakennushankkeen määrärahasta taiteeseen. Prosenttitaiteen periaatteen laajentaminen on opetus- ja kulttuuriministeriön kärkihanke. SAFA paikallisosastoineen on ollut siinä monipuolisesti mukana. Eri puolilla Suomea onkin tehty hienoa työtä, jotta rakennettu ympäristö muodostuisi yhä kokonaisvaltaisemmin myös taiteen kodiksi.

Kaupunkirakennustaide, rakennustaide, profaanitkin pytingit ja kaupunkitilat, visuaaliset taiteet ja kaikinainen kulttuuri limittyvät toisiinsa sekä toimintaprosesseina että kokemuksina. On luotu myös kokonaan uusia rahoitusmalleja. Taiteella pippuroidut kaupunkitilat eivät vähennä taiteen merkitystä taiteena.

Taiteella on monia merkityksiä. Kauneutta voi kenties ajatella työssään liian vähän, koska muut ulottuvuudet valtaavat mielen, kuten kuvassa taustalla olevan taideteoksen tekijä **Phyllida Barlow** on todennut. Taidetta ei koskaan voi ajatella liian paljon. Kiitänkin suomalaisen arkkitehtuuripolitiikan kokoavaa voimaa, arkkitehti **Tiina Valpolaa** sekä kaikkia teitä

aikaansaavia, uupumattomia taiteiden vuorovaikutuksen edistäjiä ja siten rakennetun ympäristön ja elämänlaadun parantajia.

Voisimme Suomessa jatkaa valitsemallamme tiellä uusin askelin käynnistämällä 20-vuotisen arkkitehtuuripolitiikkamme kunniaksi vuonna 2018 arkkitehtuurin kärkihankkeen. Annetaan arkkitehtuurin luoda hyvän kierrettä. Olkoon taiteiden, kulttuurin sekä hyvinvointi- ja elinkeinopolitiikan välinen vuoropuhelu tässäkin kohtaa vahva.

Leena Rossi

SAFAn puheenjohtaja

Viestintä, vuorovaikutus, johtaminen
Seminaaritöiden esittely

”...vyyä ensinnäkin aikataulussa. Ja tuottaa
v...neettömiä, ristiriidattomia suunnitelmia.
(...) Siinä olisi paljonkin lisäarvoa
tuotettavissa.”

Asiakkaan haastattelu, Lemminkäinen Oy.

”

ARKKITEHDIN JA ASIAKKAAN
SUHDETTA VÄRITTÄVÄT
TYYPILLISESTI NÄKEMYSEROT
SUUNNITTELIJAN ROOLISTA JA
ERILAISET ODOTUKSET
SUUNNITTELUPROSESSISTA.
– KASMIR JOLMA

Luovuus vastaan yrittäjäyys: eroon ristiriidasta

Viime keväänä suuren suosion saanut Nuori arkkitehti yrittäjänä-seminaari sai jatkoa, kun HESA-SAFA toukokuussa kokosi eri alojen asiantuntijoita Otaniemeen pohtimaan aihetta *Luovuus ja yrittäjäyys*. Iltapäivän aikana opiskelijavoittoinen yleisö kuuli viisi mielenkiintoista esitystä puhujilta, joilla oli kaikilla omanlaisensa näkökulma päivän teemaan.

Yrittäjäydestä puhutaan arkkitehtien parissa suhteellisen vähän, vaikka se kuuluu monen arkkitehdin jokapäiväiseen arkeen. Taustalla lieene ammattikuntaan vuosikymmenien saatossa iskostunut ajatus kaupallisen toiminnan ja luovan työn ristiriidasta. Markkinointi ja brändäys eivät istu arkkitehdin sanavarastoon.

Seminaarin tarkoituksena oli ravistella näitä käsityksiä. Yrityksen pyörittämiseen ei tule suhtautua pelkästään ammatin harjoittamisen sivutuotteena, vaan yritystoiminnan kehittämiseen pitäisi kiinnittää huomiota myös arkkitehtitoimistoissa.

Vakuuta asiakas pitchaamalla

Päähäyhteistyökumppani Madin esittäytyttyä lavalle astui ihmishuuhdetaito- ja yrittäjäyysvalmennusta yrityksessään Jäänmurtajat Oy:ssä tarjoava **Karla Nieminen**. Nieminen oli saanut tehtäväkseen laatia tapahtumaa varten arkkitehdeille so- pivan sales pitch- eli myyntipuhekoulutuksen.

Niemisen mukaan arkkitehdeilla on vielä vanhanaikainen

taipumus asettaa itsensä asiakkaan yläpuolelle, vaikka suunnittelija on se, jonka pitäisi pystyä näyttämään asiakkaalle oman työnsä arvo. Asiakkaan vakuuttaminen lähtee ymmärtämisestä.

– Maailman arvokkain kyky on nähdä toisen näkökulma, Nieminen kiteytti.

Referenssien lisäksi tarvitaan taitoa markkinoida itseään. Tätä varten kannattaa laatia valmiiksi lyhyt esittelypuhe, joka herättää asiakkaan mielenkiinnon. Puheessa tulee käydä ilmi, mitä suunnittelija tarjoaa, ja osaaminen pitää pystyä myös to- distamaan.

Menestyminen riippuu tavoitteista

Seuraavaksi esittäytyivät kaksi yritystä, jotka ovat kumpikin omalla tavallaan menestystarinoita. Ohjelmistokehitystä tarjoava Vincit Oy on muun muassa valittu Euroopan parhaaksi työpaikaksi, ja yrityksen asiakastytyytyväisyys on huippuluok- kaa. Vincitin edustajan **Mikko Kuitusen** mukaan menestys perustuu tavoitteisiin.

– Kukin omistaa oman menestymisensä, joka riippuu omis- ta tavoitteista.

Vincitin taustalla oli tavoite luoda työpaikka, jonne tullaan mielellään maanantaiaamuna. Viihtyisä työympäristö on myös tehokas. Ohjelmistotalalla kilpailu on kovaa ja pärjääminen

vaatii jatkuvaa uudistumista, joka lähtee ennakkoluulottomasta kokeilusta.

Myös **Seija Lukkala** joutuu jatkuvasti reagoimaan alallaan tapahtuviin muutoksiin. Lukkala perusti vaatteita kierrätystekstiileistä valmistavan Globe Hope Oy:n, koska hän halusi antaa kuluttajille mahdollisuuden kuluttaa hyvällä omallatunnolla.

– Yleensä yritykset perustetaan lähtökohtana tuote tai palvelu, Globe Hopella lähtökohtana oli idea, Lukkala sanoi.

Yrittäjälle tärkeää on kyky tarttua ajan trendeihin ja tarkkailla niiden muutoksia jatkuvasti. Oman ydinajatuksen täytyy olla selkeä, mutta uusien ovien avautuessa alkuperäinen liiketoiminta ei saa rajoittaa yrityksen toimintaa.

Ihmisten herääminen ympäristöasioihin on muuttanut Globe Hopen asiakaskuntaa. Nykyään yhä useammat yritykset markkinoivat itseään vihreällä, mutta Globe Hopen vahvuus on aitous – yrityksen brändi ei ole päälle liimattu, vaan se pohjautuu perustajalleen oikeasti tärkeisiin arvoihin.

Markkinoi eli kerro olemassaolostasi

Markkinointipäällikkönä kiinteistöalan projektinjohtotoimisto Pen & Hammerissa toimiva **Wilhelm von Nandelstadh** toi esiin arkkitehtitoimiston markkinoinnin tärkeyttä. Pen & Hammer on siitä epätyypillinen arkkitehtitoimisto, että yrityksen molemmat osakkaat ovat koulutukseltaan ekonomeja. Von Nandelstadhin mielestä arkkitehtien olisi jo aika muuttaa ajatteluaan markkinoinnin suhteen.

– Ei se, että tekee markkinointia, ole pois siitä, että on hyvä arkkitehti, hän sanoi.

Von Nandelstadhin mukaan markkinointi on ennen kaikkea omasta olemassaolosta kertomista. Olennaista on kertoa, mitä tekee ja miksi juuri itseltä pitäisi ostaa palveluita. Se ei välttä-

mättä tarkoita hienoja ilmoituksia lehteen, vaan mielikuvia voi nykyään luoda myös esimerkiksi sosiaalisessa mediassa.

On tärkeää luoda tunnettuutta myös omaa ammattipiiriä laajemmin, sillä isot projektit tulevat usein yksityisien projektien markkinoinnin kautta. Ei riitä, että on esillä, vaan yrityksen pitää erottua. Esimerkiksi Pen & Hammerin erottaa muista toimistoista kokonaisvaltainen suunnittelu.

Asiantuntijuutta erikoistumalla

Tilaisuuden päätti **Kasimir Jolma**, jonka tuore diplomityö *Arkkitehti ja asiakas* pureutuu siihen, miten arkkitehtitoimiston tulisi toimia tuottaakseen asiakkaalleen mahdollisimman paljon arvoa. Arkkitehdin ja asiakkaan suhdetta värittävät tyypillisesti näkemyserot suunnittelijan roolista ja erilaiset odotukset suunnitteluprosessista. Monista asioista ollaan kuitenkin samaa mieltä. Sekä arkkitehdit että asiakkaat pitävät tärkeänä yhteisten tavoitteiden ja motivaation löytämistä sekä toivovat keskinäistä luottamusta ja hyviä suhteita.

Jolma esitti muutamia kehitysehdotuksia yhteistyön parantamiseksi ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Ennen kaikkea arkkitehtitoimiston tulisi kehittää tietoinen strategia, joka perustuu kykyjen lisäksi markkinoinnin mahdollisuuksiin. Erikoistumalla arkkitehtitoimistosta tulee oman alansa asiantuntija, johon asiakkaan on helppo luottaa.

Tavallisin syy välttää erikoistumista on halu tehdä kaikenlaisia projekteja. Tästä huolimatta Jolma korostaa selkeän brändin tärkeyttä.

– Jos on tuhat toimistoa, jotka sanovat, että me teemme kaikkea, on aika epätodennäköistä saada mitään projektia.

Ella Müller

ETSIMME KOKOELMIIMME HUONEKALUJA JA VALAISIMIA **Erityisesti arkkitehtien suunnittelemat kalusteet ja valaisimet, myös huonokuntoiset.**

Alvar Aalto — Aino Aalto — Maija Heikinheimo — Artek
Ilmari Tapiovaara — Paavo Tynell — Yrjö Kukkapuro — Werner West — Aarne Ervi — Olof Ottelin
Eliel Saarinen — Olavi Hänninen — Antti Nurmesniemi — Tapio Wirkkala — ym.

GALLERIE LINNA Oy
Tamminiementie 6, 00250 Helsinki
Avoinna Sopimuksen mukaan — Puh. 0400409218
gallerie.linna@gmail.com

Kymmenen vuotta arkkitehtuuria ilman rajoja

Kansainvälisen Architecture Sans Frontières International -järjestön kymmenvuotista taivalta juhlistettiin huhtikuussa Intian Trivandrumissa.

Architecture Sans Frontières (ASF, Arkkitehdit ilman rajoja) on maailmanlaajuisesti toimiva kattojärjestö yhdistyksille, joiden toiminta tähtää rakennetun ympäristön eettisten, sosioekonomisten ja ympäristöllisten haasteiden ratkomiseen. ASF International tukee jäsenjärjestöjen toimintaa ja edistää uusien, voittoa tavoittelemattomien muotoilun ja arkkitehtuurin parissa toimivien järjestöjen perustamista ympäri maailmaa. Jäseneksi voivat liittyä kaikki järjestöt, jotka hyväksyvät ASF Internationalin perustamiskirjan.

Jäsenjärjestöt isännöivät keväisin järjestettävää ASF Internationalin vuosikokousta kukin vuorollaan. Ohjelmaan kuuluu järjestön virallisen vuosikokouksen lisäksi esimerkiksi jäsenjärjestöjen työtä esittelevä ASF Dialogues -paneelikeskustelupäivä sekä vuodesta 2015 saakka järjestetty vaikuttavimpien ja innovatiivisimpien jäsenjärjestöjen ja hankkeiden ASF Awards -palkitsemistapahtuma. Huhtikuussa Trivandrumissa järjestettyyn tapahtumaan osallistui noin 40 delegaattia 16 jäsenjärjestöstä.

Uutta tietotaitoa isäntämaiden johdolla

Tänä vuonna järjestelyistä vastasivat ASF Intia ja ASF Indonesia. Ne järjestivät juhluvuoden kunniaksi nelipäiväisen bambu- ja maarakentamisen työpajan, jossa esiteltäjä paikallisia perinnerakentamistekniikoita päästiin toteuttamaan myös käytännössä. Työpaja toteutettiin yhteistyössä paikallisen arkkitehtiopiston College of Architecture Trivandrumin kanssa yliopiston tiloissa, ja siihen osallistui kansainvälisten delegaattien lisäksi joukko yliopiston omia arkkitehtiopiskelijoita.

Bambutyöpajaan sisältyi esimerkiksi teorian tietoa bambun rakennusfysikaalisista ominaisuuksista, taloudellisista sadonkorjuumenettelyistä, lajikkeiden valinnasta ja bambun työstöstä sekä pienoismallityöpaja bamburakenteiden suunnittelusta. Opittuja työstö- ja liitostekniikoita käyttämällä rakennettiin arkkitehtikoulun käyttöön kaksi liikuteltavaa ja osiin purettavaa katosrakennetta. Maarakentamisen työpajassa perehdyttiin muun muassa CSEB- (engl. *compressed stabilized earth blocks*) ja *rammed earth* -tekniikoihin pieniä mallirakenteita toteuttamalla.

OPITTUJA TYÖSTÖ- JA LIITOSTEKNIKOITA KÄYTTÄMÄLLÄ RAKENNETTIIN ARKKITEHTIKOULUN KÄYTTÖÖN KAKSI LIIKUTELTAVAA JA OSIIN PURETTAVAA KATOSRAKENNETTA.

Työpajat tarjosivat kiinnostavan mahdollisuuden tutustua ASF Intian ja ASF Indonesian omissa hankkeissaan kartuttamaan tietotaitoon ja kokemuksiin bambun ja maarakentamistekniikoiden hyödyntämisestä ekologisesti ja taloudellisesti kestäväenä vaihtoehtona useissa maissa vallalla olevalle betonirakentamisen kulttuurille. Toisaalta nelipäiväinen työpaja loi puitteet vaihtaa ajatuksia kestävästä ja oikeudenmukaisesta rakentamisesta merkityksestä eri puolilta maailmaa saapuneiden osallistujien kanssa.

Globaalien ongelmien ratkointia

ASF Internationalin keskeisenä tavoitteena onkin toimia kansainvälisenä foorumina jäsenjärjestöjen väliselle tiedon jakamiselle, keskinäiselle oppimiselle ja valtioiden rajat ylittävien työyhteisöjen luomiselle. Yhteinen toiminta luo mahdollisuuden oppia toisten järjestöjen toimintamalleista ja seurata rakennetun ympäristön sosiaalisen ja ekologisen kestävyuden globaaleja trendejä.

Tänä vuonna vuosikokouksessa keskeiseksi puheenaiheeksi nousivat esimerkiksi eurooppalaisten kaupunkien kohtaamat haasteet turvapaikanhakijoiden ja paperittomien siirtolaisten suhteen. Useat jäsenjärjestöt ovat ottaneet tilanteeseen kantaa viimeaikaisissa hankkeissaan.

Yksi ASF:n nykyisistä 34 jäsenjärjestöstä on vuodesta 2013 saakka ollut suomalainen kansalaisjärjestö Ukumbi ry, joka oli paikalla järjestön vuosikokouksessa myös tänä vuonna. Ukumbin jäsen **Inari Virkkala** on toiminut vuodesta 2014 saakka ASF Internationalin hallituksessa ja ollut mukana kehittämässä erityisesti järjestön viestintää.

Virkkalalle itselleen hienoimpia järjestön kautta saatuja kokemuksia oli vuosikokous Kathmandussa kesällä 2015 ja siellä kuullut kokemukset paikallisten arkkitehtitoimijoiden väsymättömyydestä ponnisteluista samana keväänä sattuneen maanjäristyksen tuhojen korjaamiseksi.

Vilma Autio ja Hanna Kuivalainen

Ryhmä delegaatteja ja paikallisia arkkitehtiopiskelijoita mittaa ASF Indonesian jäsenten johdolla oikeankokoisia bamburunkoja katosta varten.

ASF – lyhyt aikajana

- 1979 Architecture Sans Frontières perustetaan Ranskassa.
- 2007 Architecture Sans Frontières International perustetaan Belgiassa, kun muun muassa ranskalainen Architecture Sans Frontières, saksalainen Architekten über Grenzen ja ruotsalainen Arkitekten utan gränser huomaavat toimivansa saman nimen ja mission alla mutta erillään omista maissaan.
- 2012 ASF International saa 30. jäsenjärjestönsä.
- 2017 Kymmenvuotisjuhlavuonna ASF Internationalissa on yhteensä 34 jäsenjärjestöä. Kaikki mantereet ovat edustettuina.

ASF Itävallan Claudia seuraa vierestä, kun ASF Indonesian Andrea Fitrianto apureineen valmistelee bambukatoksen jalan perustusliitosta.

KUVAT: VILMA AUTIO JA HANNA KUIVALAINEN

Ekskursio ASF Intian suunnittelemaan ja rakentamaan Chhillan lastenkotiin, joka oli pääasiassa toteutettu workshoppeissa tutuiksi tulleilla bamburakennus- sekä rammed earth -tekniikoilla.

CSEB-rakenteinen holvikaari ja ASF Intian Subin Umar Rahman.

Yhteisin sävyin Kehäradalla

HESA-SAFAn järjestämä Kehäradan taideseminaari vei kuulijat luentosalin sijaan lähijunalla todelliselle ympäristötaidekierrokselle.

Junamatkalla seurue pysähtyi kolmessa kohteessa: Leinilässä, Kivistössä ja Myyrmäessä. Valitut pysäkit kuvastivat kukin erilaista otetta taiteen ja arkkitehtuurin yhdistämiseen.

Suunnitteluprosessin taustoja olivat kullakin asemalla avaamassa kohteeseen vaikuttaneet suunnittelijat, asiantuntijat ja taiteilijat. Matkan päätepisteenä oli Vantaan taidemuseo Artsi, joka on erikoistunut graffitin, katutaiteen ja performanssin esittelyyn.

Leinilän taidekaava

Leinilän asemalla taidekierroslaisia oli vastassa **Anne Kaarna-Suomi**, Vantaan taidemuseon julkisen taiteen kuraattori, sekä

taiteilija **Markku Pääkkönen**. Kaarna-Suomen mukaan Leinilä on symbolinen lähtökuoppa koko taidehankkeelle. Kaikki alkoi vuonna 2006, kun Leinilän aluearkkitehti otti yhteyttä Vantaan taidemuseoon. Kaavoitustyöhön haluttiin tuoda mukaan taiteen metatasa.

Taustalla olevien erillisten rahavirtojen, katu- ja puistosuunnitelman budjetin sekä asuntojen myynnin, myötä alueelle toteutettiin kaksi taidesuunnitelmaa. Kuvataiteilija **Vesa-Pekka Rannikko** suunnitteli taiteen yleissuunnitelman katujen, puistojen ja asemanseutujen varsille, ja taidemaalari Markku Pääkkönen laati korttelialueiden taidesuunnitelman.

Aseman edustalta taidematkalaiset jalkautuivat maastoon, tutustumaan Pääkkösen teoksiin taiteilijan johdolla. Alueen suunnittelu ja toteutus on kestänyt yli 10 vuotta, ja paikan täsmentyessä Pääkkösen ehdotukset ovat tarkentuneet. Nyt nähtävillä oli taideporttien värisommitelmat Vantaan kaupungin

Kaarina Kaikkosen teokset Sateenkaari ja Iltatähti.

KUVAT: PIRY KANTONEN

tilastoista sekä julkisivuun kiinnitetty lasilevyteos *Pihapuu*, joka elää auringon valossa.

Muuntautuminen ja interaktiivisuus ovat vielä vahvemmin läsnä Pääkkösen tulevissa töissä. Hän on suunnitellut alueelle valoteoksia, jotka aktivoituvat ihmisten liikkeistä tai tekstiviesteistä. Leinilässä ei ihmetellä isoja vaan löydetään ja koetaan pienempiä teoksia.

Kivistön taidekorttelit

Seuraava liikkuvan seminaarin pysäkki oli Kivistö, jonka taideprojektit perustuvat kortteleittain arkkitehdin, taiteilijan ja rakennuttajan työryhmiin. Kivistöä oli esittelemässä Vantaan kaupunkisuunnittelun kehittämisspäälikkö **Lea Varpanen** sekä taiteilija **Kaarina Kaikkonen**.

”Paitataiteilijaksi” itseään kutsuva Kaikkonen koki yhteistyön arkkitehtien ja rakennusvalvonnan kanssa haastavaksi mutta opettavaksi. Kaikkosen mukaan yksin työhuoneella työskennellessään hän saa tehdä mitä vain asenteella ”pidä tai älä”. Nyt hänen oli opittava tekemään kompromisseja.

Kaikkonen johdatteli kuulijat taivaankappaleista nimensä ammentavien teostensa, *Iltatähti* ja *Sateenkaari*, luokse. *Sateenkaarella* Kaikkonen halusi kuvastaa julkisivusta ulos työntyvillä väripaneeleilla iloa ja onnellisuutta sekä julkisivun takana asuvia monenlaisia ihmisiä ja perheitä.

Myyrmäen kaupunkiliike

Väriiloisto jatkui Myyrmäen asemalla, jossa vastassa olivat Myyrmäki-liikkeen edustajat ja katutaiteilijat **Jesse Pasanen** ja **Maiikki Rantala**. He kertoivat, kuinka vanha asema, synkkä luolasto, oli muutettu asukkaiden aloitteesta viihtyisämmäksi uusien väripintojen avulla.

Rantala kokee maalaamisen tai muunlaisen taidekäsittelyn keinoksi yhdistää vanha uudisrakentamiseen. Nykyisin hän näkeekin ympärillään ”epäpintoja”, talojen hyljeksittyjä sivuja, jotka vain ovat mutta joissa olisi potentiaalia johonkin merkityksellisempään.

Kehäradan liikkuva seminaari päättyi Artsin graffitimaalattujen seinien sisään illallisen ja puheenvuorojen merkeissä. Arkkitehti **Tuomas Seppänen** kertoi Kehäradan asemien taitteen suunnittelusta, ja Kaarna-Suomi kokosi yhteen Vantaan julkisen taiteen historiaa.

Junamatka toi kolmella esimerkillä esille, kuinka eri tavoin taidetta voidaan tuoda kaupunkiin, katutilaan ja asuinkortteleihin. Keskusteluiden ja kompromissien myötä suunnittelijat ja taiteilijat olivat löytäneet yhteisen väripaletin, jolla tuoda taide osaksi arkea ja arkkitehtuuria.

Iris Andersson

Taiteilija Kaarina Kaikkonen esittelee taivaankappaleista inspiraationsa saaneita töitään Kivistössä.

Vantaan kaupunkisuunnittelun kehittämisspäälikkö Lea Varpanen ja taiteilija Kaarina Kaikkonen johdattivat seurueen Kivistöön.

Taito on paras sijoitus

Syksyn 2017 koulutuksemme on julkaistu - älä jää rannalle!

ARCHICAD SKETCHUP
BIM TWINMOTION
MÄÄRÄLASKENTA
TIETOMALLINNUS IFC
PLANSSAUS SOLIBRI
VISUALISOINTI GDL CINEMA 4D
V-RAY TIIMITYÖ DWG

Lue lisää ja ilmoittaudu:
www.mad.fi/tapahtumat

 M.A.D.
Micro Aided Design

KUVAT: SAANA WANG

Kaisa Berg, Teresa Rönkä ja Hannu Huttunen.

Taiteesta laatua arkeen

**Miten varmistaa taide itsestään selvänä osana asuin-
ympäristöämme? SAFA järjesti toukokuussa Kansallis-
museumissa Laatua arkeen -seminaarin, jossa näkökulma
vaihteli muotoilusta ja keramiikkataiteesta aina maisema-
arkkitehtuuriin ja kaupunkisuunnitteluun.**

Parhaimmillaan taide liittyy arkkitehtuuriin niin saumat-
tomasti, että on mahdotonta sanoa, missä on niiden vä-
linen raja. Silloin syntyy kokonaistaideteos, kuten kuva-
taiteilijoiden ja arkkitehtien **Petteri Nisusen** ja **Tommi Grön-
lundin** Bergenin yliopistoon toteuttama auringonkiertoa hy-
väkseen käyttävä valotaideteos ja sisustusarkkitehti **Samuli
Naamangan** Osakan restaurointikohde.

Nisunen esitteli seminaarissa Espoon Keilaniemen metro-
asemalle toteutetun led-valoputkista koostuvan kineettisen
taideteoksen. Työparin Nisunen–Grönlund taustasta arkkiteh-
teina on selkeästi ollut apua kuvataideprojektien käytännön
toteutuksessa.

Samanlaisessa tulkin roolissa taiteilijoiden ja rakennusalan
toimijoiden välillä kertoi toimineensa myös arkkitehti ja kuva-
taiteilija **Maija Kovari**. Hän piti tärkeänä, että myös asukkaat
ovat mukana ympäristötaideprosesseissa. Keskiössä on silloin
rakennetun ympäristön kokemuksellisuus. Hänen mielestään
uusien asuinalueiden taidekoordinoinnissa on kyse siitä, että

asukkaat saadaan mukaan kertomaan muistoja, pelkoja ja
muuta kokemuksia paikoista. Taide rakentuu kokemusten
pääle.

Työskennellessään kaavoittajana Kovari kertoi havahtu-
neensa kysymään, miksi kaupunkisuunnittelussa ei ole enem-
pää taiteilijoita mukana. Mahdollisuuksia toteuttaa taidetta
olisi paljon. Omista projekteistaan hän esitteli kaupunki-
tilaelementtejä, kuten hulevesiviemärin kantta, istuinta ja sil-
lan kaidetta, jotka oli toteutettu taideteoksina. Lopuksi Kovari
korosti, ettei prosenttitaide saa olla vain taiteilijoiden työllistä-
miskeino. Tavoitteena on saada parasta taidetta julkiseen ti-
laan.

Luottamus, arvostus ja yhteinen visio

Seminaarin kaikissa esityksissä toistui eri alojen ja ammatti-
laisten yhteistyön merkitys. Jotta taiteesta tulee osa arkkiteh-
tuuria tai kaupunkitilaa, tarvitaan yhteistyötä taiteilijan, kaa-
voittajan, arkkitehdin, maisema-arkkitehdin, rakennuttajan,
insinöörin, poliitikkojen ja asukkaiden välillä.

Erityisesti yhteistyö korostui Arabianrantaan toteutetussa
projektissa, jossa päätettiin tehdä korttelipihan pakollisesta
pelastusreitistä elämyksellinen. Taiteilija **Kaisa Berg**, arkkitehti
Hannu Huttunen ja maisema-arkkitehti **Teresa Rönkä** koros-
tivat luottamuksen, yhteisen vision, arvostuksen ja rohkeuden
merkitystä yhteistyön onnistumisissa. Hanke oli haasteellinen

Maija Kovari.

Samuli Naamanka.

Liza Fior.

UUSIEN ASUINALUEIDEN
TAIDEKOORDINOINNISSA ON KYSE
SIITÄ, ETTÄ ASUKKAAT SAADAAN
MUKAAN KERTOMAAN MUISTOJA,
PELKOJA JA MUITA KOKEMUKSIA
PAIKOISTA.

– MAIJA KOVARI

myös hallinnollisesti. Korttelipihaan toteutuksessa oli mukana kolme asuinrakennuskokonaisuutta, kolme arkkitehtitoimistoa ja kolme rakennuttajaa. Siinä ylitettiin sekä hankerajat että tonttien rajat.

Toteutus kesti vuosia, mutta juuri tämä antoi Rönkän mukaan aikaa kehittää omia ajatuksiaan ja kokonaisuutta. Vuonna 2009 aloitettu *Hiljentymisen piha* saikin vuoden 2016 Ympäristörakenne-palkinnon, vuosi valmistumisensa jälkeen.

Kaavoituksen roolin taiteen toteutuksen varmistamisessa toivat esille Porvoon kaupunkisuunnittelupäällikkö **Eero Löytönen** ja Tampereen Vuoreksen projektipäällikkö **Pertti Tamminen**. Porvoon Länsirannalla toteutetaan taidekoordinaattori **Frei Zimmerin** laatimaa taideohjelmaa, jossa aluetta käsitellään kokonaisuutena. Ohjelma määrittelee ne paikat, joihin erityisesti halutaan sijoittaa taidetta. Rahoitusmalli velvoittaa rakennusliikkeen maksamaan pienen osuuden rakennuskustannuksista taiderahastoon.

Taide kiinteäksi osaksi rakennusprojektia

Rakennusyrityksistä ainakin YIT ja Skanska ovat ymmärtäneet taiteen merkityksen asuinrakentamisen laadulle ja markkinoinnille. Aluepäällikkö **Juha Kapanen** YIT:ltä korosti, että taide tulee ottaa mukaan jo rakennuskohteen budjetoinnissa. Kun taide toteutetaan osana rakennusprojektia, myös sen toteutuskustannuksissa säästetään. Näin tehtiin toteutettaessa kuvanveistäjä **Pekka Paikkarin** keramiikkatöitä Penttilänrannan asuinkeuhkoihin Joensuussa.

Arkkitehti, kaavakehitysjohtaja **Hille Kaukonen** Skanskalta totesi, ettei taidetta välttämättä toteuteta, ellei esimerkiksi kaava tai tontinluovutusehdot sitä edellytä. Hän korosti laadukkaan suunnittelun ja taiteen merkitystä kokemuksellisessa kaupunkisuunnittelussa. Parhaimmillaan taiteilija ja arkkitehti suunnittelevat jotain sellaista, mitä ei ole osattu edes pyytää. On tärkeää antaa ihmisille jokapäiväinen arkikokemus, joka tuottaa hyvää oloa.

Seminaarissa esiintyi myös arkkitehti **Liza Fior**, joka esitteli Muf architecture -toimistonsa toteuttamia esimerkkejä Britanniasta. Hänen haastattelunsa julkaistaan *au*:ssa. Moderaattoreina seminaarissa toimivat arkkitehdit **Aija Staffans** ja **Anne Jarva**.

Heini Korpelainen

Koko seminaari on katsottavissa verkossa. Linkki löytyy SAFAn verkkosivuilta www.safa.fi. Lisätietoa prosenttiperiaatteesta sivuilta prosenttiperiaate.fi.

Miten päätämme missä asumme?

Kaikilla meillä on kokemuksia ja muistoja erilaisista asuinympäristöistä. Mitkä moninaiset asiat ovat vaikuttaneet päätöksiimme asumisen suhteen? Entä kuinka tyytyväisiä olemme olleet valintoihimme? Näitä asioita käsittelee Eija Hasu tuoreessa väitöskirjassaan.

Asumistutkimukseen kuuluvat asumispreferenssit, asumisen trendit ja eri asukasprofiilien tunnistaminen. Eija Hasun mukaan näitä on kuitenkin tutkittu asukasnäkökulmasta toistaiseksi vain vähän. Asumistuotantoa käsitellään tutkimuksissa yleensä markkinana, johon vaikuttavat kysynnän ja tarjonnan lait. Asukaslähtöisyyden tulisi kuitenkin olla lähtökohtana asunto- ja kaupunkisuunnittelussa sekä sitä koskevassa tutkimuksessa.

Hasun väitöskirja *Asumisen valinnat ja päätöksenteko paljastettuina* pohjautuu tutkimushankkeisiin, joissa on selvitetty asukkaiden tekemiä valintoja ja niihin liittyviä päätöksentekoprosesseja. Väitöskirjan aineisto koostuu asukkaiden haastatteluista sekä laajemmasta kyselyaineistosta. Punaisena lankana väitöskirjan läpi kulkevat teemat asumiseen liittyvistä toiveista, tarpeista ja valinnoista.

Hasu on kiinnostunut asukkaiden odotuksista asumisen suhteen, valintakriteereiden tärkeysjärjestyksestä sekä niistä arvoista, jotka vaikuttavat lopulliseen päätökseen. Tätä kuvaa myös väitöskirjan alaotsikko *Mitä kaikkea me ei tajuttukaan kun tähän muutettiin ja mökistä luovuttiin*. Asukkaat arvioivat usein muuton vaikutuksia vain nykyhetkeen, mutta kokemukset syntyvät asumisen aikana. Ihmiset tekevät rajallisia valintoja tunnistamatta etukäteen kaikkia niiden seurauksia, myönteisiä tai kielteisiä.

Päätöksenteko ei ole suoraviivainen prosessi

Hasun väitöskirja painottaa, että asukkaan valinnat ovat yhteydessä sekä henkilökohtaisiin, yhteiskunnallisiin että kulttuuriin tekijöihin. Ne muokkaavat asukkaan käsityksiä omista mahdollisuuksistaan tehdä valintoja. Nämä tekijät ovat sekä ulkoisia että sisäisiä. Valintoihin vaikuttaa myös asukkaan aikaisempi asumishistoria. Valintaprosessia ohjaavat kokemukset ja toiveet asumisen suhteen (asunnon huoneluuku, sijainti...).

Asunnon ostajat joutuvat sopeutumaan olemassa olevaan tarjontaan. Lopullinen valinta voi olla erilainen kuin alkuperäinen tavoite. Hasun kuvaamassa esimerkkitapauksessa työpäikan läheisyys nousi määräväksi tekijäksi, koska haluttuja asunnon ominaisuuksia ei löytynyt toivotulta alueelta. Työpäikan läheisyyden tuoma hyöty nousi muita ominaisuuksia tärkeämmäksi. Toisessa esimerkissä yksitasoista asuntoa hakeva henkilö valitsi kodikseen kaksitasoisen ratkaisun, koska yksitasoista asuntoa ei ollut saatavilla. Eräässä tapauksessa valintakriteeriksi asetettu huoneluuku muuttui, kun löydetyn asunnon pohjaratkaisu oli muunneltava.

Kotitaloudet voivat muodostua useista henkilöistä, jotka joutuvat neuvottelemaan ja tekemään kompromisseja keskenään. Kotitalouden jäsenet tekevät valintoja joko yhdessä tai erikseen, preferenssejään ja valintakriteereitään eri tavoin yhteen sovittaen.

Asukas tasapainottelee omien toiveidensa ja asumisen haittojen ja hyötyjen välillä. Asumisen epä mukavuutta voidaan kompensoida muilla tekijöillä, esimerkiksi mahdollisuudella toteuttaa puutarhaunelmia kakkoskodissa. Asukkaat myös sopeuttavat arvojaan tekemäänsä valintaan sopivaksi.

Hasun mukaan asukkaan taloudellinen tilanne, asuntotarjonta tai esimerkiksi riittämätön tieto olemassa olevista mahdollisuuksista voivat saada asukkaan ajautumaan tilanteeseen, joka ei kaikilta osin tyydytä. Myös asuinympäristössä tapahtuvat muutokset, joihin asukkailla ei ole vaikutusvaltaa, saattavat vaikuttaa asukkaiden viihtyvyyteen ja päätökseen muuttaa pois.

Arkkitehtuurista kokemuksellisia ja esteettisiä arvoja

Yksi väitöskirjan artikkeleista käsittelee ajankohtaista teemaa: kestävän rakentamisen ja kaupungin tiivistämisen haasteita. Ekologisesti kestävässä kaupungissa korostetaan monesti "sosiaalisia" asukkaita ja yhteisöllisyyttä. Hasu huomauttaa kuitenkin, että vain osa ihmisistä haluaa elää yhteisöllistä elämää. Tiiviissä kaupungissa täytyy olla mahdollisuuksia myös "privaateille" ihmisille. Kaupunkisuunnittelun tulee palvella asukkaita, joilla on erilaiset tavat elää ja käyttää kaupunkia. Asukkaat voivat kompensoida asumisessaan mahdollisesti olevia puutteita muilla tavoin.

Kaupunkisuunnitteluseminaari

UUDISTUVA KAUPUNKI

1.11.2017

Tiedekeskus Heurekassa Vantaalla
Lisätietoa osoitteessa www.safa.fi

ASUNNON OSTAJAT JOUTUVAT SOPEUTUMAAN OLEMASSA
OLEVAAN TARJONTAAN. LOPULLINEN VALINTA VOI OLLA
ERILAINEN KUIN ALKUPERÄINEN TAVOITE.

Asumista ja asukkaiden toiveita ja tarpeita tulee tutkia monialaisesti ja useilla menetelmillä. Hasun mukaan arkkitehtuuri tuo asukkaille kokemuksellisia ja esteettisiä arvoja, joita on vaikea todentaa pelkällä kyselytutkimuksella. Ne tulevat parhaiten esiin haastatteluissa, kuljettaessa tilassa. Kaupunkisuunnittelijoiden tulee tunnistaa asukasprofileita ja suunnitella kaupunkiympäristöä, jossa asukkaat voivat olla yhdessä ja yksin. Myös asuntotuotannon osapuolia, rakennuttajia ja arkkitehteja, Hasu haastaa tunnistamaan ja osallistamaan paremmin asukkaat, joille asuntoja suunnitellaan.

Ira Verma

tutkija, arkkitehti SAFA

Sotera-instituutti, Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitos

Eija Hasu: Asumisen valinnat ja päätöksenteko paljastettuina: "Mitä kaikkea me ei tajuttukaan kun tähän muutettiin ja mökistä luovuttiin". Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitos 2017. 101 sivua.

Alvar Aalto Nemo Propheta in Patria -veneessään
1960-luvulla.

Palmiön keuhkotautiparantola, Alvar Aalto, 1928–1933.

Aalto, taide ja arkkitehtuuri

Ateneumin Alvar Aalto – taide ja moderni muoto on kattava näyttely, jossa Aallon ikonisten rakennusten rinnalle nousee niin moderni taide kuin taiteen merkitys Aallolle itselleen.

Kuvataiteella oli **Alvar Aallolle** suuri merkitys. Hän puhui taiteista puuna, jossa arkkitehtuuri muodostaa rungon ja muut taiteenalat puun oksat. Erityisen kiinnostunut Aalto oli modernin maailman uusista ilmaisumuodoista, kuten elokuvista sekä valokuvauksesta. Aallon ystäviin lukeutui monia keskeisiä kansainvälisiä taiteilijoita, kuten unkarilainen **László Moholy-Nagy**, ranskalainen **Fernand Léger** sekä yhdysvaltalainen **Alexander Calder**, joiden kaikkien töitä nähdään Ateneumin näyttelyssä.

Aallon henkilökohtaisen taidesuhteen lisäksi Ateneumin näyttely tuo esille Artekin näyttelytoiminnan merkitystä suomalaisen taidekentän kehityksessä. Alvar ja **Aino Aalto** perustivat Artekin vuonna 1935 yhdessä **Maire Gullichsenin** ja **Nils-Gustav Hahlin** kanssa. Artek järjesti 1930- ja 1940-luvuilla taidenäyttelyitä niin myymälässään kuin Helsingin Taidehallissa ja toi Helsinkiin taiteilijoita ja teoksia, joita ei ollut aikaisemmin nähty Suomessa. Artekin kautta päätyi paljon taidetta myös

Ateneumin kokoelmiin. Näistä töistä näyttelyssä on esillä muun muassa **Paul Gauguinin**, **Henri de Toulouse-Lautrecin** sekä **Pablo Picasson** teoksia.

Runollisia yhteyksiä

Näyttelyn keskeinen teema on Aallon suhde taiteeseen sekä toisaalta modernin taiteen vaikutus Aallon töihin. Ensimmäistä salia lukuun ottamatta arkkitehtuuri, muotoilu ja taide eivät kuitenkaan sekoitu näyttelytiloissa, minkä myötä kuvataiteen teokset jäävät hieman irrallisiksi muusta näyttelystä. Näyttely saa katsojan joka tapauksessa etsimään yhteyksiä – tahallisia tai tahattomia – Aallon tuotannon ja esillä olevan kuvataiteen välillä.

Saksalais-ranskalaisen **Hans Arpin** töistä löytyy sama organinen viiva kuin Savoy-maljakosta, kun taas Arpin abstraktien taulujen geometriset muodot tuovat mieleen modernismin kaupunkisuunnittelun ja vapaina seisovat objektimaiset rakennukset. Myös Alexander Calderin mobileiden liike ja teolliset materiaalit vetävät ajatukset moderniin arkkitehtuuriin – tosin ehkä enemmän **Le Corbusierin** suunnitelmiin kuin Aallon tuotantoon.

Visuaaliset yhtäläisyydet tuntuvat kuitenkin hieman sattumanvaraisilta, kun taas Aallon luonnospiirustukset tuovat esil-

Alexander Calder oli kineettisen taiteen pioneeri ja Aallon hyvä ystävä. Ateneumissa on esillä myös hänen litografioitaan.

le syvemmän yhteyden hänen arkkitehtuurinsa ja modernin taiteen välillä. Aallon tapa luonnostella oli intuitiivinen, ”pehmeällä liijykynällä piirretty unenkaltainen hahmo”, kuten tätä prosessia kuvasi Aallon toimistossa työskennellyt sveitsiläinen arkkitehti **Werner Moser**. Aalto oli Hans Arpin ja Fernand Légerin tapaan kiinnostunut luonnonmuotojen symbolisesta esittämisestä. Tietylainen runollisuus, intuitiivinen muodonanto sekä kiinnostus materiaaleihin liittävätkin Aallon arkkitehtuurin moderniin maalaus- ja veistotaiteeseen pintapuolisia visuaalisia yhtäläisyyksiä voimakkaammin.

Myötäilevä ja innovatiivinen esillepano

Aallon arkkitehtuuria esitellään Ateneumissa hyvin kattavasti ja samalla innovatiivisesti. Näyttely käyttää hyväkseen eri mitakaavoja, tekniikoita ja tasoja. Esillä on perinteisten pienoismallien lisäksi esimerkiksi luonnospiirustuksia, videomateriaalia, 3D-malleja sekä akustiikka- ja valotutkielmia – Paimion parantolasta on jopa rakennettu osa huonetta kalusteineen.

Näyttelytilojen arkkitehtuuri tuntuu myötäilevän Aallon rakennuksia. Viipurin kirjasto on esitetty avarassa, valoisassa salissa, kun taas New Yorkin paviljonkiin liittyvä materiaali on esillä kapeammassa ja hämärässä tilassa. Muotoilun puolelta näyttelyyn on itse esineiden lisäksi tuotu muun muassa Savoy-maljakon alkuperäinen muotti sekä taivutettua vaneria varten haettuja patenteja. Näyttelyä täydentävät saksalaisen valokuvaajan **Armin Linken** suuret valokuvateokset, jotka

avaavat Aallon rakennukset katsojan eteen ja luovat tunteen katsomisesta sisälle tilaan.

Monipuolinen näyttely tuo havainnollisesti esiin Aallon tyylin jatkuvan muutoksen ja kehityksen hänen uransa läpi.

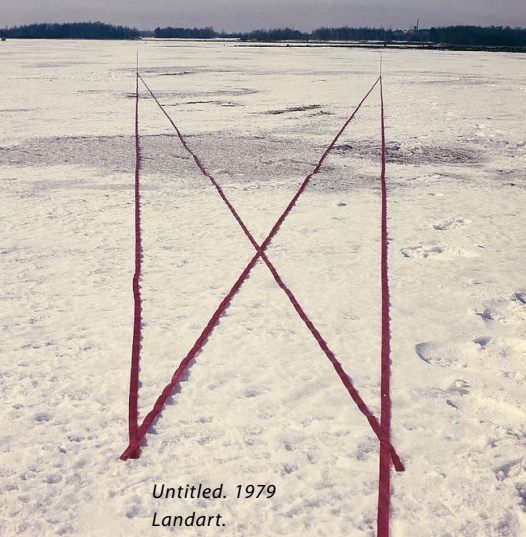
Vaikka arkkitehtuuri ja taide jäävät Ateneumissa hieman erilleen toisistaan, näyttely haastaa silti katsojan etsimään yhteyksiä modernin arkkitehtuurin, muotoilun ja taiteen välillä – myös pelkkää muutokieltä syvemmältä.

Carita Lonka

Alvar Aalto – taide ja moderni muoto on retrospektiivinen näyttely Alvar Aallon tuotannosta. Aallon arkkitehtuurin ja muotoilun rinnalla esillä on modernia kuvataidetta aikalastaiteilijoilta. Laaja ja monialainen näyttely pyrkii tuomaan esille Aallon syvää kiinnostusta taiteeseen, hänen läheisiä suhteitaan oman aikansa taiteilijoihin sekä kuvataiteen vaikutusta Aallon tuotantoon.

Näyttelyn on tuottanut Vitra Design Museum yhdessä Alvar Aalto -museon ja Ateneumin kanssa. Vaikka näyttely keskittyy Alvar Aallon tuotantoon, se nostaa oikeutetusti esiin myös Aino Aallon roolia miehensä työparina, itsenäisenä suunnittelijana sekä Artekin toimitusjohtajana.

Näyttely on esillä Ateneumissa 24.9.2017 saakka.

Untitled. 1979
Landart.

Jüri Okas 1950. Photomontage. 2016.

29.04.2016

Upea retrospektiivi Tallinnassa

Arkkitehti ja taiteilija Jüri Okasin vaikuttava näyttely on avoinna elokuun loppuun asti Tallinnassa taide-museo Kumussa.

A rkkitehti ja taiteilija **Jüri Okas** kuuluu siihen ikäpolveen, jonka ammatilliset vuodet osuivat aikaan ennen Viron itsenäisyyttä. Okas on syntynyt Tallinnassa loppukesä-lä 1950 ja valmistunut silloisesta Tallinnan polyteknisestä insti-tuutista sekä varsinaisesti arkkitehdiksi silloisesta ESSR:n val-tiollisesta taideinstituutista vuonna 1970. Neuvosto-Viron ark-kitehtiliittoon hän liittyi vuonna 1979 ja taiteilijoiden vastaa-vaan järjestöön vuonna 1980. Vuonna 1989 hän perusti oman arkkitehtitoimiston yhdessä **Marika Lööken** kanssa. Okas on edelleen aktiivinen myös arkkitehtina.

Suomessa Okas tunnetaan muun muassa yhtenä niistä ark-kitehdeista, jotka jo vuonna 1984 olivat mukana Suomen rakennustaiteen museon näyttelyssä *Yhdeksän arkkitehtia Tallin-nasta*. Hänen töistään esimerkiksi upea installaatio on ollut esillä Porin taidemuseossa vuonna 1991, ja teoksia on ollut myös Suomen Taidegraafikkojen galleriassa. Oma arkkiteh-tuurinäyttely hänellä oli Tallinnassa Viron arkkitehtuurimuseos-sa vuonna 2002.

Taidemuseo Kumussa Tallinnassa avattiin keväällä hänen suuri, yli neljännesvuosisadan kattava retrospektiivinsä, joka keskittyy tällä kertaa lähes puhtaasti hänen työöhnsä taiteili-jana. Okas kuuluu niihin virolaisiin arkkitehteihin, joilla luo-vuus ja ilmaisuvoima alkoivat kanavoitua 1960-luvun lopulla ja 1970-luvulla olosuhteisiin nähden rohkeaan ja uudistavaan

taiteeseen. Sillä saralla hän on ollut täysin oman tiensä kulkija. Virossa voitiin neuvostoajanakin taiteilijoiden keskuudessa irrotella, mutta kritiikin ja avoimen keskustelun suhteen tilan-ne ei ollut järin ruusuinen. Okasin monille töille ja tekemisille ei oikein löytynyt tulkitsijoita.

Labyrintin läpi

Kumuu rakennetun näyttelyn yksinkertaisuudessaan vaikut-tava näyttelyarkkitehtuuri on Okasin omaa käsialaa. Siihen sopii myös kaksikielisen mustakantisen näyttelykirjan selkeä ul-koasu. Runsaasti kuvitetun kirjan tekstit ovat kirjoittaneet mu-seonjohtaja **Kadi Polli**, kirjan Okasin kanssa yhdessä toimittanut filosofian tohtori **Sirje Helme** ja filosofian tohtori **Andres Kurg**.

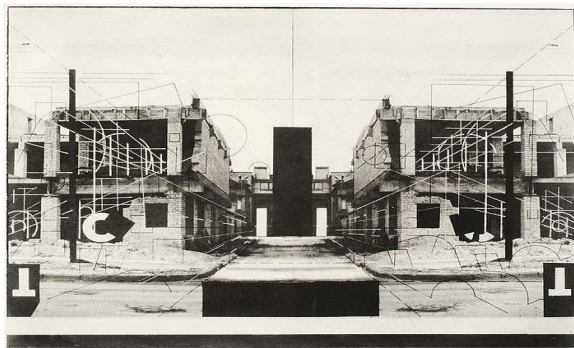
Näyttelyyn mennään ikään kuin labyrinttiin: ennen itse näyttelyosastolle saapumista kuljetaan korkeiden mustien sei-nämien viertä. Seinämien kapeista aukoista voi luoda ensivil-kaisun näyttelyosastoihin tai gallerioihin, joita on seitsemän kappaletta. Käännyttäessä ensimmäisen käytävän päässä oi-kealle jää vasemmalle puolelle luolamainen lähes pimeä huo-ne. Sen uumenissa voi kokeilla arkkitehdin tai taiteilijan työ-välineitä ja valopöydillä piirtäen hahmottaa itse asioita, joihin esillä olevat kuvat ja kuultopaperit houkuttelevat. Vasta kää-nnyttäessä vielä kerran oikealle avautuu itse näyttely. Heti en-simmäisenä vasemmalla olevilla seinillä näkökenttään osuvat Okasin itse kuvaamat kaitafilmit.

Kokonaisuutena näyttely on vaikuttava ja ehyt. Erityisen kiinnostavaa antia ovat kapeat galleriat, joissa on valokuvia

”

PITKIIN SUORIIN RIVEIHIN ASETETUT JA PAKSUILLE ALUSTOILLE KIINNITETYT KEHYSTÄMÄTTÖMÄT VALOKUVAT OVAT POSTIKORTTIKOKOA MUTTA VALTAVAN TAIDOKKAITA.

KUVAT: JÜRI OKAS

*Reconstruction M. 1976
Intaglio. Courtesy of the artist.*

Okasin hävinneestä maataiteesta. Sillä alueella hän oli koti-
maassaan todellinen edelläkävijä.

Tutustumismatka Viron maisemiin

Okas on itse valokuvannut myös romahtamaisillaan olevia rakennuksia tai niiden fragmentteja – tai vastaavasti rakennelmia, jotka ovat saaneet uudenlaisia kerrostumia. Pitkiin suoriin riveihin asetetut ja paksuille alustoille kiinnitetyt kehystämättömät valokuvat ovat postikorttikokoa mutta valtavien taidokkaita. Ne kuuluvat vuosina 1974–1986 kuvattuun kokonaisuuteen nimeltä *Väike moodsa arhitektuuri sõnastik* ("Lyhyt modernin arkkitehtuurin sanakirja"), joka vuonna 1995 julkaistiin myös viron- ja englanninkielisenä kirjana.

Valokuvien ja filmien lisäksi saleissa on runsas määrä syväpainotöitä. Niiden kollaasimaisuus sopii mainiosti Tallinnaan, jonka rakennuskanta on monista eri syistä hyvin sekavaa ja ympäristöt ovat usein koosteita monenkirjavista aineksista. Filmit muun muassa kangasmakkarasta ovat sitä paitsi hauskoja, ja niiden myötä pääsee tutustumaan Viron avoimiin maisemiin ja upeisiin hiekkarantoihin.

Loppuunmyydyin "sanakirjan" saa selailtavaksi Kumun omasta kirjastosta. Näyttelykirja taas on kaunis tulainen kotiin tai lahjaksi.

Tarja Nurmi

*Jüri Okasin näyttely on esillä
taidemuseo Kumussa Tallinnassa 27.8.2017 saakka.*

PUHUTTUA

A rkkitehtipäivillä julkaistiin useampikin uutisaihe: perinteisten SAFA-, Wuorio- ja Otto-livari Meurman -palkintojen lisäksi liittoon kutsuttiin neljä uutta kunniajäsentä.

Rakennuslehti uutisoi 19.5. otsikolla **Nuoren arkkitehdin palkinto Hanna Jahkoselle:** "Rakennukset edustavat kaunista, modernia puurakentamisen perinnettä. Jahkosen diplomityö on ehjä, ammattitaitoisesti kehitetty kokonaisuus, jossa on käytetty taitavasti puurakentamisen ja maaseuturakentamisen perinnettä muodostaen kuitenkin tulevaisuuden arkkitehtuuria", palkinnon saajan valinnut Skanska Kotien kaavakehitysjohtaja **Hille Kaukonen** perustelee."

Tekniikka ja Talous uutisoi 19.5. otsikolla **Suomen Arkkitehtiliitto täyttää 125 vuotta – sai neljä uutta kunniajäsentä:** "Halusimme juhluvuonna kutsua liiton kunniajäseniksi arkkitehdin ammattia laaja-alaisesti edustavan joukon huipputekijöitä. Helander, Lacaton & Vassal ja Zumthor edustavat suunnittelutyön laajaa kirjoa aina rakennussuojelusta ja tutkimuksesta niukan budjetin kerrostalolähiösuunnitteluun ja edelleen korkean profiilin julkisiin hankkeisiin", SAFAn puheenjohtaja **Leena Rossi** sanoo."

Helsingin Uutiset uutisoi 20.5. otsikolla **Elvytys onnistui – Helsinkiin jo yli 500 asuntoa ryhmärakentaen:** "Helsinki on luovuttanut 2000-luvulla ryhmärakennuttamishankkeisiin tontteja yli 500 asunnon rakentamiseksi. Määrätietoisella tonttitarjonnalla kaupunki on halunnut edistää rakennusalan kilpailua, asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia asumisen ratkaisuihin ja kustannuksiin sekä ryhmärakennuttamisen vakiintumista toimintamallina.

Ryhmärakennuttamisen edistäminen on ollut myös Helsingin kaupungille oppimisprosessi, joka jatkuu edelleen. Kaikki tontit ja rakennuttajat eivät ole samanlaisia, joten myös omatoimisen rakennuttamisen malleja on tavoitteena kehittää yhä monipuolisemmiksi", SAFAn palkinnon vastaanottanut osastopäällikkö **Sami Haapanen** Helsingin kiinteistövirastosta sanoo."

Tavaratalo- arkkitehtien paluu

Keskusta-alueilla tapahtuu. Kaupankäynti ja työnteko ovat murroksessa, ja se näkyy jo kaupunkikeskustojen toiminnassa ja arkkitehtuurissa. Kilpailu kaupunkilaisten huomiosta on kovaa, ja siinä arkkitehti voi olla avuksi.

Verkkokauppa kasvaa huimaa, yli 10 prosentin vuosivauhtia Euroopassa ja ajaa perinteiset tavaratalot ja kauppakeskukset ahtaalle. On selvää, että kaupankäynti myös jatkossa tapahtuu fyysisissä liikkeissä, mutta verkkokokemus muuttaa suhdettamme kauppaan ja sen arkkitehtuuriin.

Kansainvälinen trendi on, että kaupunkien keskustat muuttuvat pelkistä kulutustavaroiden ostospaikoista kokonaisvaltaisemmiksi viihtymiskeskuksiksi. Tapahtumat, sosiaaliset kohtaamiset sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan palvelut ovat kasvussa. Tästä kertoo ravintoloiden ja esimerkiksi saunojen sekä uimaloiden lisääntyminen keskusta-alueella.

Paljon on puhuttu kaupan rakennemuutoksesta, mutta harva on pureutunut uusien myyntipaikkojen arkkitehtuuriin. Millaista se on tai voisi olla?

Kilpailussa kuluttajien huomiosta Euroopan tunnetuimmilla tavarataloilla on palannut usko huippuarkkitehtuurin voimaan. He ovat palkanneet töihin maailman tunnetuimmat arkkitehdit. Pariisissa Bjarke Ingels Group suunnittelee Galeries Lafayetteille uutta tavarataloa Champs-Élysées'ille ja Sanaa-toimisto toteuttaa La Samaritaine -tavaratalon muutostöitä. **Rem Koolhaasin** toimisto OMA suunnittelee puolestaan Berliinissä sijaitsevan Euroopan suurimman tavaratalon KaDeWen muutostöitä ja **David Chipperfieldin** toimisto Selfridgesin uudistuksia Lontoossa.

Projekteja yhdistää tilaajien halu löytää uusia tavaratalokonsepteja, joilla nostaa vierailukokemus uudelle tasolle. Vanhoja arvokiinteistöjä muokataan ennakkoluulottomasti sisältä ja rakennetaan vastaamaan nykypäivän toiminnallisia ja esteettisiä vaatimuksia. Toimintoja tehdään näkyväksi ohikulki-

RIKU PIHLANTO

”

KILPAILUSSA KULUTTAJIEN HUOMIOSTA EUROOPAN TUNNETUIMMILLA TAVARATALOILLA ON PALANNUT USKO HUIPPUARKKITEHTUURIN VOIMAAN.

joille, ja julkisivuja muutetaan nykyarkkitehtuurilla keveiksi ja kutsuviksi. Tiloista tehdään selkeitä, näyttäviä ja houkuttelevia. Valtavia kokonaisuuksia pilkotaan pienemmiksi, helposti saavutettaviksi ja hahmotettaviksi yksiköiksi, joilla on oma selkeä luonteensa.

Helsingissäkin puhaltavat samat tuulet. Kampin kauppakeskuksen ylimmän kerroksen liiketilat purettiin hiljattain, ja tilalle rakennettiin ravintolamaailma Kortteli. Kortteli houkuttelee päivästä toiseen aiemmin hiljaisen viidennen kerroksen täyteen asiakkaita.

Kaisaniemessä puolestaan tavaratalo purettiin ja paikalle rakennettiin Helsingin yliopiston opiskelijakirjasto Kaisa.

Nurin menneen tavarataloketjun Anttilan jäljiltä tuhannet liiketilaneliöt eri puolilla Suomea odottavat uutta käyttöä. Näihin tiloihin lukeutuvat 1980-luvulla rakennetun Graniittitalon ja Kaisa-kirjaston pohjakerros.

Perinteisesti loistokkaissa rakennuksissa sijainneiden tavaratalojen arkkitehtuurin yhtenä tehtävänä oli yllättää, hämmästyttää ja viihdyttää – tarjota asiakkailleen jotain arjesta poikkeavaa ja juhlavaa.

Olisiko Suomessakin eurooppalaisten esimerkkien tavoin aika näyttävän, kokonaisvaltaisen tavarataloarkkitehtuurin paluulle?

Auvo Lindroos

Plan, develop, design: Making smart cities and architecture

The 9th Annual Symposium of Architectural Research 2017
Oulu, Finland, November 29th - December 2nd 2017

CALL FOR PAPERS

University of Oulu, Oulu School of Architecture welcomes you to the 9th Annual Symposium of Architectural Research 2017 (Atut2017), to be held November 29th – December 2nd 2017 in Oulu, Finland. The symposium is the annual gathering for research in architecture, urban design and planning, and it has been organized by the Finnish schools of architecture together with the Finnish Association of Architects SAFA since 2009.

The main theme of the Atut2017 is "Plan, develop, design: Making smart cities and architecture". The symposium will contribute to, critique and address widely the phenomena related to smart development, practices and projects. This includes smart cities, communities, environments, architecture, and construction.

Atut2017 is aimed for researchers and practitioners in architecture, urban design and planning, as well as any other field affiliated to planning, development and design of smart cities and architecture. The main mission of Atut2017 is to gather together experts around the world to provide contributions for the research and development of smart cities and architecture. In the symposium, we will examine, in what ways architectural design, and urban planning and design contribute to, critique and address the smart city phenomenon, practices and projects. What kind of integrative processes and methods could be used, to connect development actions in smart cities, communities, environments, architecture, and construction? There, how can multidisciplinary benefit research, design and planning?

Read more, and submit your abstract for full paper by June 16th 2017 at www.atut.fi

UNIVERSITY OF OULU

OULU

SAFA

FEDERATION OF FINNISH LEARNED SOCIETIES

TAMPEREEN TEKILLINEN YLIOPISTO
TAMPERE UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

Aalto University

SAFA-palkinto Helsingin kiinteistöviraston tonttiosastolle

Suomen Arkkitehtiiliiton SAFA-palkinto myönnettiin Helsingin kaupungin kiinteistöviraston tonttiosastolle ansiokkaasta työstä ryhmä- ja muun omatoimisen rakennuttamisen edistämiseksi. Palkinnon vastaanottivat osastopäällikkö **Sami Haapanen** ja johtava tonttiasiamies **Miia Pasuri** Arkkitehtipäivien iltajuhlissa.

Kiinteistöviraston tonttiosasto on toiminnallaan elvyttänyt viime vuosisadan alussa suosittua ryhmärakennuttamista varamalla tontteja ja järjestämällä tontinluovutuskilpailuja omatoimisille rakennuttajille. Tontteja on varattu Helsingissä useilla eri alueilla omakotitalotonteista kerrostalotontteihin.

– Ryhmärakennuttamiselle on selvä tilaus, ja se soveltuu hyvin myös yhdeksi täydennysrakentamisen toteutusmuodoksi. Tästä on jo olemassa hyviä esimerkkejä Helsingissä. Palkintolautakunta toivoo, että ryhmärakennuttamista tukevat tarkennukset asunto-osakeyhtiöiden lainsäädännössä sekä Helsingin onnistunut esimerkki lisäävät ja kannustavat oma-

toimiseen rakennuttamiseen myös muualla Suomessa, palkintolautakunnan puheenjohtaja **Gunilla Lång-Kivilinna** perustelee valintaa.

Tontin luovutuksissa ja vuokrauksessa kiinnitetään erityisesti huomiota luonnossuunnitelmien laatuun. Osassa alueita, joilla tontit ovat sijainneet, on asetettu myös muita valintakriteerejä, kuten ekologisuuks. Omatoimisen rakennuttamisen tukemiseksi Helsingin kaupunki on myös kehittänyt tiedotustaan ja palvelujaan hartiapankkirakentajille ja ryhmärakennuttajille yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

– Omatoiminen rakennuttaminen tarjoaa lisää vaihtoehtoja oman kodin hankintaan niille, jotka haluavat vaikuttaa alusta lähtien kotinsa rakentamiseen ja ratkaisuihin. Onnistuessaan se on myös taloudellisesti varteenotettava rakennuttamisen muoto. Arkkitehdit ja muut rakentamisen ammattilaiset ovat avainasemassa näiden hankkeiden onnistuneessa toteutuksessa, Lång-Kivilinna sanoo.

SAFA-palkinnon vastaanottivat Arkkitehtipäivillä Sami Haapanen (toinen vas.), Miia Pasuri ja Martti Tallila.

AINO SALMI

Kallahden kylän ryhmärakennuttamishanke valmistui vuonna 2013.

RYHMÄRAKENNUTTAMISELLE ON SELVÄ TILAUS, JA SE SOVELTUU HYVIN MYÖS YHDEKSI TÄYDENNSYRAKENTAMISEN TOTEUTUSMUODOKSI.

Helsingin kaupunki on luovuttanut 2000-luvulla ryhmärakennuttamishankkeisiin tontteja yli 500 asunnon rakentamiseksi. Määrätietoisella tonttitarjonnalla Helsinki on halunnut edistää rakennusalan kilpailua, asukkaiden vaikutusmahdollisuuksia asumisen ratkaisuihin ja kustannuksiin sekä ryhmärakennuttamisen vakiintumista toimintamallina.

– Ryhmärakennuttamisen edistäminen on ollut myös Helsingin kaupungille oppimisprosessi, joka jatkuu edelleen. Kaikki tontit ja rakennuttajat eivät ole samanlaisia, joten myös omatoimisen rakennuttamisen malleja on tavoitteena kehittää yhä monipuolisemmiksi, osastopäällikkö Sami Haapanen kiinteistövirastosta kertoo.

Vuodesta 1974 lähtien jaettu SAFA-palkinto on tunnustus yhteisölle tai yritykselle, joka on toiminnallaan merkittäväällä tavalla edistänyt laadukkaan elinympäristön syntymistä. Palkinnon saajan valitsee Suomen Arkkitehtiliiton, Suomen Kuntaliiton ja ympäristöministeriön edustajista koostuva viisijäseninen lautakunta.

Asunto Oy Malta.

”

DIPLOMITYÖ ON EIJÄ, AMMATTI-
TAITOISESTI KEHITETTY KOKONAISUUS,
JOSSA ON KÄYTETTY TAITAVASTI
PUURAKENTAMISEN JA MAASEUTU-
RAKENTAMISEN PERINNETTÄ MUO-
DOSTAEN KUITENKIN TULEVAISUUDEN
ARKKITEHTUURIA. – HILLE KAUKONEN

Wuorio-palkinto Aalto-yliopiston Hanna Jahkoselle

Suomen Arkkitehtiiliitto SAFAn hallitus perusti vuonna 1997 palkinnon Gerda ja Salomo Wuorion säätiöltä saatavan jako-osuuden turvin tunnustukseksi nuorille arkkitehteille. Palkinto annetaan vuosittain ansiokkaimmaksi arvioitun diplomityön tekijälle. Oulun yliopiston, Tampereen teknillisen yliopiston sekä Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun arkkitehtiosastot nimeävät kukin edellisen lukuvuoden aikana valmistuneista diplomitöistä kolme ehdokasta palkinnon saajaksi.

AINO SALMI

Hanna Jähkonen.

SAFAn myöntämän Wuorio-palkinnon sai vuonna 2017 Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitokselta valmistunut **Hanna Jähkonen**. Palkinto luovutettiin Arkkitehtipäivillä Otaniemessä diplomityöstä *Perinne voimavarana – tulevaisuuden maaseutuasumista Lapinjärvellä*.

– Työssä on kehitetty innovatiivista talomallistoa tulevaisuuden maaseudun rakentamiselle. Rakennukset edustavat kaunista, modernia puurakentamisen perinnettä. Jähkonen diplomityö on ehjä, ammattitaitoisesti kehitetty kokonaisuus, jossa on käytetty taitavasti puurakentamisen ja maaseuturakentamisen perinnettä muodostaen kuitenkin tulevaisuuden arkkitehtuuria, palkinnon saajan valinnut Skanska Kotien kaavakehitysjohtaja **Hille Kaukonen** perustelee.

Palkinto myönnetään vuosittain ansiokkaimmaksi arvioitun diplomityön tekijälle. Jähkonen diplomityön tarkoituksena oli laatia suunnitelma Lapinjärven Husulanmäelle sijoittuvalle uudelle asuinalueelle. Työ sai alkunsa toimeksiantona Lapinjärven kunnalta.

– Perinne on maaseutuasumisen vahvuus ja voimavara, ja se että tulevaisuutta visioitaessa vanhastaikin voidaan löytää jotain uutta. Työssä keskitytään maaseudun omaleimaisuuden hyödyntämiseen ja pyritään yhdistämään maaseuturakentamisen perinne nykyaikaiseen asumiseen ja kehittyviin rakennustapoihin ja siten luomaan uusia mahdollisuuksia eri aikakausien välimaastossa, Jähkonen kertoo työnsä lähtökohdista.

Jähkonen työn valvojana toimi professori **Pekka Heikkinen** ja ohjaajana arkkitehti **Willem van Bolderen**.

Intohimoista paneutumista ongelmakenttiin

– Kaikki tämänvuotiset ehdotukset edustavat korkeaa arkkitehtonista tasoa ja intohimoista paneutumista arkkitehtuurin ongelmakenttiin, Kaukonen arvioi.

Tampereen teknillisen yliopiston arkkitehtuurin laitokselta valmistuneiden joukosta parhaaksi valikoitui **Jonna Heikkisen** diplomityö *Alavuden keskustan kehittämissuunnitelma*. Oulun yliopiston arkkitehtuurin tiedekunnan parhaaksi nousi **Matti Lakkalan** diplomityö *Sodankylän arktinen puurakentaminen – hyvinvointikeskus ja asuinalue*.

Pekka Pakkala (vas.), Matti Visanti ja Riitta Jalkanen.
Kuvasta puuttuu Mikael Sundman.

Otto-livari Meurman -palkinto pitkän linjan kaupunkikehittäjille

SAFA myönsi Arkkitehtipäivillä vuoden 2017 Otto-livari Meurman -palkinnon Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston pitkäaikaisille arkkitehteille ja kaupunkikehittäjille **Riitta Jalkaselle, Pekka Pakkalalle, Mikael Sundmanille ja Matti Visannille.**

– Tämä ansioitunut arkkitehtiryhmä on toiminut suunnannäyttäjänä suomalaisessa kaupunkisuunnittelussa ja kaavoituksessa jo 1970-luvulta aina tälle vuosituhannele asti. Jalkanen, Pakkala, Sundman ja Visanti ovat toimineet yhteiskunnallisina vaikuttajina ja kaupunkisuunnitteluun liittyvän keskustelun avaajina ja innoittajina sekä luoneet laadukasta ja hyvää elinympäristöä useille pääkaupunkimme erilaisille asuin- ja työpaikka-alueille, palkintolautakunnan puheenjohtaja **Emilia Saatsi** perustelee valintaa.

Hyvää elinympäristöä tuhansille pääkaupungin asukkailla

Pekka Pakkala ja Mikael Sundman on jo 1970-luvun alusta asti tunnettu kaupunkisuunnittelun poleemisina uudistajina, kaupunkitutkijoina, -kehittäjinä ja kaavoittajina. Heidän kansain-

välistäkin mainetta saavuttaneita töitään ovat Arabianrannan kaupunginosa uudenaikaisine taidekonsepteineen ja laadukkaine lähiympäristöineen sekä sen ympärille muodostuva Itärannan kaupunginosien helminauha Kalasatamaan saakka. Heidän uransa suurena avauksena pidetään Helsingin Katajanokkaa, jonka suunnittelusta järjestetyn kilpailun he voittivat vuonna 1972. Kirjallisista töistä tunnetuimpia ovat Mikael Sundmanin ja **Vilhelm Helanderin** pamfletti *Kenen Helsinki* (1970).

Matti Visannin merkittäviä suunnitelmia ovat muun muassa Helsingin Länsi-Pasila ja Pikku-Huopalahti, jotka edustavat 1980-luvun hyvää elinympäristöä ja laadukasta kaupunkisuunnittelua. Visanti tunnetaan pienipiirteisestä ja rakennustaiteellisesti korkealuokkaisesta ympäristösuunnittelustaan, johon kuuluvat tiiviisti myös taideteokset ja värit.

Riitta Jalkasen taidonnäytteitä ovat muun muassa Helsingin ekologinen kaupunginosa Viikki, joka on toiminut aikansa pilottihankkeena ekologisen kaupunginosan ratkaisuihin ja on tunnettu myös kansainvälisesti. Jalkasen toinen laajan mittakaavan projekti on ollut uusi urbaani Kruunuvuorenrannan kaupunginosa, joka toteutuu parhaillaan. Jalkanen on myös

Otto-livari Meurman -palkinnon tarkoituksena on lisätä kiinnostusta suomalaiseen yhdyskunta- ja kaupunkisuunnitteluun. Palkinto on nimetty arkkitehti, professori Otto-livari Meurmanin (1890–1994) mukaan. Meurman oli kaupunkisuunnittelun ja alan opetuksen uranuurtaja Suomessa. Palkinto koostuu kuvanveistäjä Leena Turpeisen vuonna 1976 suunnittelema pronssisesta Otto-livari Meurman -mitalista ja kunniakirjasta. Aiemmin palkinnon ovat saaneet professori emeritus Jere Maula, arkkitehti Reino Joukamo, Arkkitehtuuritoimisto B & M ja arkkitehdit Harris & Kjisik.

”

ARKKITEHTIRYHMÄ RIITTA JALKANEN, PEKKA PAKKALA, MIKAEL SUNDMAN JA MATTI VISANTI ON TOIMINUT SUUNNANNÄYTTÄJÄNÄ SUOMALAISSA KAUPUNKI-SUUNNITTELUSSA JA KAAVOITUKSESSA JO 1970-LUVULTA AINA TÄLLE VUOSITUHANNELLE ASTI.

kirjoittanut kaupunkisuunnittelusta esimerkiksi alan tunnetussa oppikirjassa *Asuinalue suunnittelu* (Jalkanen, Kajaste, Kauppinen, Pakkala, Rosengren 2004).

– Yhdessä nämä neljä projektipääliikettä ovat jättäneet laadukkaan kädenjälkensä tuhansien pääkaupunkilaisten elinympäristöön sekä toimineet kaupunkisuunnittelun pitkäjänteisinä kehittäjinä Suomessa ja innoittajina useille arkkitehti- ja kaavoittajapolville, Saatsi toteaa.

SCANFOTO

Pikku-Huopalahti.

TUOMAS UUSHEIMO

Arabianranta.

KIMMO BRANDT

Viikki (yllä ja alla).

KIMMO BRANDT

Kuopiolle soiva ja sykkivä sydän

Kuopiossa käytiin yleinen kaksivaiheinen arkkitehtuurikilpailu, joka sisälsi kaupunki-, maisema- ja rakennussuunnittelua. Tuloksena syntyi uusi portti kaupungin keskusta.

Kuopion kaupunki järjesti yhdessä Lapland Hotelsin ja Sporthotel Kuopion kanssa yleisen kaksivaiheisen arkkitehtuurikilpailun Kuopionlahden alueesta sekä taidelukio Lumitin ja hotelli- ja kongressikeskuksen suunnittelusta. Kilpailun tarkoituksena oli selvittää Kuopionlahdelta torille ulottuvan vyöhykkeen kaupunkikuvallinen ja toiminnallinen luonne ja löytää taidelukiolle ja hotelli- ja kongressikeskukselle rakennussuunnitelmat. Suunnittelutehtävä oli laaja ja haastava, sillä se sisälsi kaupunki-, maisema- ja rakennussuunnittelua.

Kuopionlahden alueelle ja Musiikkikeskuksen lähiympäristöön haluttiin löytää vetovoimainen suunnitelma, jossa kohtaisivat koulutus- ja kulttuuritarjonta, kongressi- ja majoituspalvelut sekä vapaa-ajan toiminta ja asuminen. Suunnittelualue on porttina Kuopion keskusta, kun saavutaan etelästä päin. Arvostelussa kiinnitettiin erityisesti huomiota siihen, miten suurehko hotelli- ja kongressikeskus istuu kaupunkikuvaan, kuinka se on yhdistetty nykyiseen Musiikkikeskukseen, taidelukio Lumitin tilojen innovatiivisuuteen ja toimivuuteen sekä syntyvään jalankulkuympäristöön.

Kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen jätettiin määräaikaan

mennessä 18 ehdotusta, joista toiseen vaiheeseen pääsi 6 ehdotusta: *Cor*, *Jukebox*, *Jäkälä*, *Kumuko*, *Taikametsä* ja *Vesj*. Jatkoon valituissa ehdotuksissa oli erilaisia ratkaisumalleja rännikadun ja rannan elävöittämiseksi ja uusien rakennusten luomaksi kaupunkimiljööksi. Voiton ratkaisi kaupunkikuvallinen kokonaisidea.

Kaksivaiheisuus oli onnistunut ratkaisu

Arvostelussa pidettiin tärkeänä Kuopion ruutukaavan kunnioittamista. Hallikatu, joka on alueen läpi kulkeva rännikatu, oli monessa työssä jäänyt kapeaksi ja kuilumaiseksi. Parhaisissa töissä oli väljyyttä ja tilallista vaihtelevuutta reitillä torilta rantaan. Hotelli- ja kongressikeskuksen kookas massa aiheutti suunnittelijoille ongelmia. Ensimmäisen vaiheen ehdotuksissa moni oli häivyttänyt rakennuksen kokoa jakamalla sen useaan osaan, mikä ei kuitenkaan hotellin toiminnan kannalta ollut optimaalista.

Rannan puistoalueiden suunnittelussa oli huomioitu kaupunkilaisten virkistäytyminen ja kokoontuminen, ja kilpailijoilla oli useita ideoita kelluvasta uimalasta yleiseen saunaan ja venesatamaan. Voimakkaan formalistinen muotoilu Kuopionlahden rantaviivassa tuntui kuitenkin paikkaan sopimatonta. Kohtalaisen vilkkaasti liikennöidyn Maria Jotunin kadun ylittäminen keskellä puistoaluetta oli tuottanut suunnitelmiin suurellisia eritasojärjestelyjä, mutta tuomaristo piti parhaimpina samassa tasossa tapahtuvia tienlyityksiä.

Kilpailun kaksivaiheisuus osoittautui onnistuneeksi ratkaisuksi tehtävän moniulotteisuuden ja suuruuden kannalta. Jatkoon päässeille ehdotuksille annettiin kullekin toiseen vaiheeseen omat jatkosuunnitteluohjeet, joissa kiinnitettiin huomiota etenkin ehdotusten kehittämiseen taloudellisesti ja toiminnallisesti toteutuskelpoisiksi. Kuusi jatkoon päässyttä ehdotusta olivatkin kehittyneet kiitettävästi kilpailun toisessa vaiheessa.

Uusi monumentaalinen rintama

Kilpailussa annettiin ensimmäinen palkinto ehdotukselle *Jukebox*, jonka olivat suunnitelleet oululainen Arkkitehtitoimisto Lukkaroisen ja VSU maisema-arkkitehtien työryhmät. Jo kilpailun ensimmäisessä vaiheessa ehdotuksessa oli omaperäinen ajatus sijoittaa kulttuurirakennukset Musiikkikeskuksen molemmin puolin yhdeksi monumentaaliseksi rintamaksi, joka

MUSIIKKIKESKUKSEN LÄMPIÖ JATKUU KONGRESSIKESKUKSEEN TAIDOKKAASTI TAVALLA, JOKA HYVITTÄÄ MUSIIKKIKESKUKSEN ETEEN RAKENTAMISEN.

Kilpailun voitto meni Arkkitehtitoimisto Lukkaroisen ja VSU maisema-arkkitehtien ehdotukselle *Jukebox*.

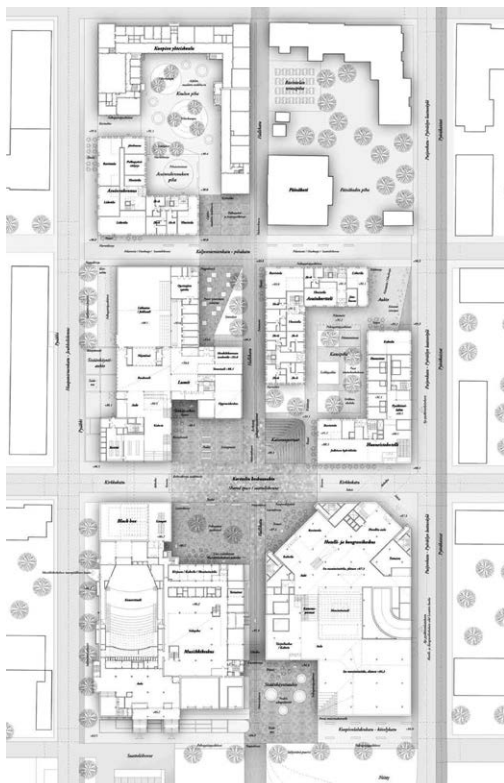

Kolmannen palkinnon sai Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin ehdotus Taikametsä.

Toisen palkinnon sai Aarti Ollila Ristola Arkkitehtien ehdotus Vesj.

avautuu uuteen, rantaan laskeutuvaan puistoon. Puisto laajentaa rännikadun puolen korttelin levyiseksi tapahtuma- ja viheralueeksi, jossa kohtaavat tanssi, soitto ja kaupunkielämä.

Puiston maisemasuunnittelu on huolellista. Rakennusten sijoittelu mahdollistaa niiden sujuvan yhteiskäytön. Toisaalta korkea hotelli- ja kongressikeskus saa vapaata tilaa ympärilleen ja huoneet saavat järvinäkymät. Musiikkikeskus ja kongressihotelli saavat näyttävän, veistoksellisen sisäänkäynnin puiston puolelle. Musiikkikeskuksen lämpiö jatkuu kongressikeskukseen taidokkaasti tavalla, joka hyödyttää Musiikkikeskuksen eteen rakentamisen. Taidelukio Lumitin tilaratkaisut ovat toimivat ja muunneltavat.

Toinen palkinto annettiin ehdotukselle *Vesj*, jonka ajaton ja klassinen arkkitehtuuri puhutteli tuomaristoa. Ehdotuksen koulurakennus ja asuinkorttelit olivat kilpailun parhaimmistoa. *Vesj* oli Aarti Ollila Ristola Arkkitehtien käsialaa.

Kolmannen palkinnon sai Arkkitehtitoimisto Harris-Kjisikin ehdotus *Taikametsä*, jossa rationaalinen ja muunneltava pohjaratkaisu rakentuu vanhan Musiikkikeskuksen moduuli-ajatteluun. Ehdotuksessa uusista rakennuksista muodostuu noppamaisten rakennusten kudelma.

Lisäksi kilpailussa jaettiin kaksi lunastusta ja yksi kunniamaininta.

Pirjo Sanaksenaho ja Antti Nousjoki

Palkitut

1. palkinto Jukebox

Arkkitehtitoimisto Lukkaroinen ja VSU maisema-arkkitehdit

Tekijät, 2. vaihe, Arkkitehtitoimisto Lukkaroinen: **Pekka**

Lukkaroinen, Sanni Kemppainen, Joona Koskelo, Henry Kouva, Petri Pettersson, Juuso Pajukko, Simo Rasmussen, Okko Saurama, Kati Kaukonen (sisustusarkkitehti)

Tekijät, 2. vaihe, VSU: **Outi Palosaari, Tommi Heinonen, Sami**

Kaleva, Saara Oilinki, Laura Virtanen, Ella Kantola

Plaana (liikennesuunnittelu): **Jorma Hämäläinen, Laura Kaurala**

WSP Group (rakennesuunnittelu): **Jouni Siika-aho**

Granlund Kuopio (LVI): **Kari Hietanen**

Hotelli- ja kongressikeskusasiantuntija: **Anna Paakkari**

2. palkinto Vesj

Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit

Työryhmä, 2. vaihe: **Erkko Aarti, Arto Ollila, Mikki Ristola,**

Kuutti Halinen, Henrik Ilvesmäki, Pysy Kantonen, Paul Thynell, Meri Wiikinkoski

3. palkinto Taikametsä

Arkkitehtitoimisto Harris–Kjisik

Työryhmä, 2. vaihe: **Trevor Harris, Aino Raatikka, Hennu Kjisik,**

Iris Andersson, Maxime Jacot, Annamari Löfgren, Sudar Gunasakaram, Lauri Klemola, Sofia de Vocht, Johanna Vuorinen, Harri Ahonen, Henna Kemppainen

Päävisualisoinnit: Voima Graphics

Asiantuntijat: **Gretel Hemgård** / Maisemasuunnittelu

Hemgård, **Jouni Ikäheimo** / Trafix, **Tom Bergman** /

Realprojekti, **Markku Hietala** / Realprojekti

Muut tekijätiedot ja 1. vaiheen työryhmät: safa.fi > [Kilpailut](#).

Palkintolautakunta

Kuopion kaupungin nimeämät: pj. **Pekka Kantanen**, kaupunginhallituksen pj.; **Anne Paulo-Tuovinen**, kaupunkirakennelautakunta; **Martti Lähti**, asemakaavapäällikkö; **Juha**

Romppanen, yleiskaavajohtaja; **Liisa Kaksonen**, kaupunginarkkitehti, Tilakeskus; **Mikko Etula**, tarkastusarkkitehti, rakennusvalvonta; **Jari Kyllönen**, kiinteistöjohtaja, maaomaisuuden hallintapalvelut; **Tanja Karpasto**, tilahallintapäällikkö

SAFAn nimeämät asiantuntijajäsenet:

arkkitehdit SAFA **Pirjo Sanaksenaho, Antti Nousjoki**

Sihteeri: **Jouni Pekonen**, kaavoitusarkkitehti, Kuopion kaupunki

Hotelli- ja kongressikeskuksen toteuttajayhtiön nimeämä:

Pertti Yliniemi, Lapland Hotels / hallituksen pj.

Kunniamaininnan saanut ehdotus Jäkäla.

Lunastetut ehdotukset Cor (yllä) ja Kumuko (alla).

Jakomäen sydän uudistuu

Kutsukilpailussa etsittiin ratkaisua uudelle palvelurakennukselle ja asuntorakentamiselle Jakomäen sydämeen.

Jakomäen keskiosan viisi erillistä koulu- ja päiväkotirakennusta ovat elinkaarensa päässä. Kutsukilpailussa etsittiin ratkaisua uudelle palvelurakennukselle, joka sijoittuu Jakomäen uimahallin ja liikuntatilojen yhteyteen. Samalla haettiin kaupunkikuvallisesti laadukasta yleissuunnitelmaa, joka mahdollistaa alueen tiivistämisen ja kohtuuhintaisen asumisen.

Palvelurakennuksen ja asuinkortteleiden toivottiin yhtenäistävän ja rikastuttavan Jakomäen kaupunkikuvaa, luovan positiivista alueidentiteettiä sekä lisäävän alueen houkuttelevuutta. Palvelurakennuksessa tulevat toimimaan alueen pe-

ruskoulu, päiväkoti, nuorisotalo ja leikkipuisto sekä asukastointiminta.

Kutsukilpailun järjestivät Helsingin kaupunki yhdessä Jakomäen sydän -allianssin kanssa (Helsingin kaupunki, NCC Suomi Oy, Optiplan Oy). Kilpailuun kutsuttiin viisi toimistoa tai työryhmää: Arkkitehtitoimisto LPV & Arkkitehdit Sarlin + Soipanen, Arkkitehtitoimisto ALA, Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki, Auer & Sandås arkkitehdit & Kotilainen, Martinsaari, Thynell sekä Luutonen Ettala Palomeras Arkkitehdit.

Kilpailu vahvisti ajatuksia Jakomäen keskiosan kehittämisestä. Erityisen ansiokkaasti oli ideoitu palvelurakennuksen toiminnallisuutta ja uudenlaista oppimisympäristöä. Kaikki ehdotukset toteuttivat uuden opetussuunnitelman tavoitteita, ja niissä oli luotu viihtyisää, avointa ja muunneltavaa oppimisympäristöä.

Kilpailun voitti Auer & Sandås arkkitehtien ehdotus Demos.

Demos, palvelurakennuksen julkisivu.

Urbaania toimintaa

Kaikissa töissä Jakomäenaukiota oli rajattu urbaanisti ja aukiolle oli pyritty löytämään aktiivinen toiminnallinen luonne. Osassa töistä lähtökohtana oli avaran tilan säilyttäminen ja palvelurakennuksen sijoittaminen itsenäisenä rakennuksena puistomaiseen maisemaan. Toisissa ehdotuksissa taas oli pyritty palvelurakennuksen muodolla määrätietoisempaan kaupunkitilan tiivistämiseen ja astetta urbaanimpaan Jakomäen keskustaan. Molempia lähtökohtia pidettiin perusteltuina ja mahdollisina.

Yksi Jakomäen keskiosan vetovoimatekijöistä on luonnon- ympäristö. Kortteli- ja asuntoratkaisuissa arvostettiin hengittävyyttä ja avoimuutta – ratkaisuja, jotka tukevat ajatusta luonnonläheisestä asumisesta palvelujen keskellä. Kortteli- ja talotyyppologioissa esiintyi variaatiota erilaisista puoliavoimista umpikortteleista tiiviisiin umpikortteleihin. Kaupunkimaisempia kortteleita oli ehdotettu perustellusti ostoskeskuksen viereen.

Palvelurakennuksen suunnittelussa ehdotukset erosivat yhteisöllisyyden, monikäyttöisyyden ja eri osien luontevan yhteis- ja kansalaiskäytön osalta. Kompakteissa rakennuksissa toteutuivat parhaiten kilpailun toiminnalliset tavoitteet eri toimintojen ja tilojen joustavasta käytöstä.

Idearikas, tasapainoinen voittaja

Sekä yleissuunnitelman että palvelurakennuksen osalta parhaiten kilpailuohjelman tavoitteisiin vastasi Auer & Sandås arkkitehtien ehdotus *Demos*. Sen aluesuunnitelmaa pidettiin kokonaisuutena korkeatasoisimpana ja tasapainoisimpana. Ehdotus oli myös sisällöltään idearikkain.

Ehdotuksessa julkista tilaa on ideoitu eri mittakaavoissa. Asuinkortteleiden arkkitehtuuri henkii positiivisella tavalla esikaupunkirakentamisen perinteitä, ja yksinkertaisen linjakas jäsentely muodostaa vastaparin ympäröivälle luonnolle. Kompakti palvelurakennus on pohjaratkaisultaan johdonmukainen. Yhteiskäyttöä, kansalaiskäyttöä ja muunneltavuutta on jalostettu pitkälle.

Ehdotus tarjoaa myös uudenlaisen näkökulman koulun sydäntilan käyttöön. Palvelurakennuksen arkkitehtuuri on vähäeleistä ja ajatonta. Jatkossa sitä toivotaan kehitettävän hel-

pommin lähestyttävään ja mittakaavaltaan inhimillisempään suuntaan. Parhaimmillaan ulkoarkkitehtuuri ilmentää samaa rauhallista mutta rikasta ja elämyksellistä maailmaa kuin ehdotuksen sisätilat.

Kilpailussa palkittiin lisäksi Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäen ehdotus *Läppä* korkeatasoisesta kaupunkitilallisuudesta, positiivisesta alueidentiteetistä sekä laadukkaasta asutosuunnittelusta. Ehdotuksen palvelurakennuksen ja asuinkortteleiden muodostamaa kokonaisuutta pidettiin eloisana ja houkuttelevana.

Selina Anttinen

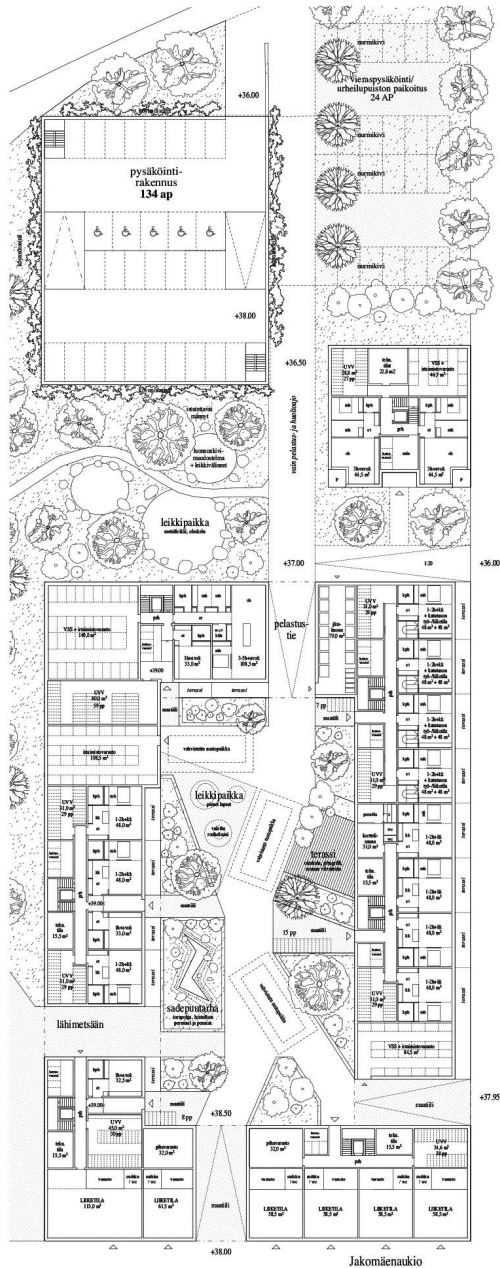
EHDOTUS DEMOS TARJOAA MYÖS
UUDENLAISEN NÄKÖKULMAN KOULUN
SYDÄNTILAN KÄYTTÖÖN.

EHDOTUS LÄPPÄ PALKITTIIN
KORKEATASOISESTA KAUPUNKI-
TILALLISESTA OTTEESTA,
POSITIIIVISESTA ALUEIDENTITEETISTÄ
SEKÄ LAADUKKAASTA
ASUNTOSUUNNITTELUSTA.

Demos, kaupunkikortteli.

Kilpailussa palkittiin myös ehdotus Läppä.

Palkitut

Ehdotus *Demos*

Auer & Sandås arkkitehdit

Tekijät: **Matias Kotilainen, Tuomas Martinsaari, Paul Thynell, Claudia Auer**

Avustajat: **Eeva Byman / Maisema-arkkitehdit Byman & Ruokonen, Matias Virtanen / Insinööritoimisto Leo Maaskola**

Ehdotus *Läppä*

Arkkitehtitoimisto Lahdelma & Mahlamäki

Tekijät: professori, arkkitehti **SAFA Ilmari Lahdelma**, professori, arkkitehti **SAFA Rainer Mahlamäki**

Työryhmä: **Jukka Savolainen, Marko Santala, Tarmo Juhola, Petri Saarelainen, Johannes Koskela, Maria Jokela, Shaun Leung, Kateryna Rybechuk, Maija Poukka**

Oppimisen tilat, asiantuntija: **Raila Oksanen / FCG Konsultointi Oy**
Visualisoinnit: **Brick Visual**, exterior visualisation; **A3ZO architectural** visualizations, interior visualisation

Palkintolautakunta

Helsingin kaupunki: apulaiskaupunginjohtaja **Anni Sinnemäki**, palkintolautakunnan puheenjohtaja; virastopäällikkö **Arto Hiltunen**, Kiinteistöviraston Tilakeskus, palkintolautakunnan varapuheenjohtaja; hankesuunnittelupäällikkö **Jarmo Raveala**, Kiinteistöviraston Tilakeskus; toimistopäällikkö **Tuomas Eskola**, Kaupunkisuunnitteluvirasto; kiinteistölakimies **Katarina Nordberg**, Kiinteistöviraston tonttiosasto; projektiarkkitehti **Ilari Suomalainen**, Opetusvirasto; erityissuunnittelija **Carola Harju**, Varhaiskasvatusvirasto; arkkitehti **Ritva Tanner**, Kaupunginkanslia NCC Suomi Oy; työpäällikkö **Marko Saloranta**, hankekehitysjohtaja **Ilkka Alvoitto**

Optiplan Oy: suunnittelujohtaja **Lasse Vahtera**

Valvontakonsultit Oy: rakennuttajakonsultti **Juuso Hämäläinen**

Kilpailijoiden valitsema tuomari: arkkitehti **SAFA Selina Anttinen**

Kilpailun sihteeri: arkkitehti **Hilla Rudanko**

MONIO

Uuden oppimisympäristön ja monitoimitalon yleinen suunnittelukilpailu Tuusulassa 2.6. - 18.9.2017

Tuusulan kunta järjestää yhdessä Suomen Arkkitehtiliiton (SAFA) kanssa Hyrylän Rykmentinpuistoon rakennettavasta MONIO-nimisestä uudisrakennushankkeesta yleisen suunnittelukilpailun.

Monio on uudenlainen eri ikäisten ja erilaisten käyttäjäryhmien oppimisympäristö ja kaikkia kuntalaisia palveleva kulttuuriharrastusten monitoimitalo. Hankkeen toteutus tapahtuu yhdessä vaiheessa. Kilpailun tarkoituksena on löytää Tuusulan lukiota, kansalaisopistoa, käsityökoulua, lasten ja nuorten kuvataidekoulua, tanssiopistoa, musiikkiopistoa sekä asukkaiden tarpeita monipuolisesti palveleva ja yhteiskäyttöinen toiminnallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen ratkaisu. Suunnittelussa painotetaan tilojen ja toiminnallisuuden muuntojoustavuutta, taloudellista toteuttamiskelpoisuutta, energiatehokkuutta ja kestävän kehityksen arvoja.

Kilpailu on avoin kaikille halukaille osallistujille. Kilpailun voittajan suunnitteluryhmän jäsenellä tulee olla hankkeen jatkosuunnittelun käynnistyessä pääsuunnittelijalta vaadittava kelpoisuus (AA-pääsuunnittelupätevyys uudisrakentamiskohteessa). Kilpailukieli on suomi.

Palkintoina jaetaan 150 000 € seuraavasti:

1. palkinto 55 000 €
2. palkinto 40 000 €
3. palkinto 25 000 €

Lisäksi kaksi lunastusta, kumpikin 15 000 €.

Lisätietoja kilpailusta saa kilpailun sivulta: www.tuusula.fi/monio

Kilpailuohjelma, liiteasiakirjat ja linkki hankintailmoitukseen ovat saatavilla kilpailun verkkosivulta.

PL 60, 04301 Tuusula
p. 09 87181, www.tuusula.fi

Keskustelutilaisuus: Arkkitehtuuri kotiseutujemme mielenmaisemissa

11.8.2017 klo 15.00 Jyväskylä, Aalto-sali, Kauppakatu 30

Keskustelu on osa 10.–13.8.2017 Jyväskylässä järjestettäviä valtakunnallisia kotiseutupäiviä.

the second
international
city regeneration
congress

Re-City 2017

“(Im)Possible Cities”

Kansainvälinen kaupunkikehityskongressi
Tampere 24 - 25.8.2017
www.recity2017.com

EHDOTUS CITY HALL ON
ERITTÄIN TEHOKAS,
MUUNTOJOUSTAVA JA
KOMPAKTI.

Helsinki-Vantaa kehittyy

Finavian järjestämässä kutsukilpailussa lentokentälle haettiin mieleenpainuvaa ja positiivista elämystä.

Helsinki-Vantaan lentoaseman terminaalin T2 laajennus- ja muutostöistä käytiin kilpailu, jonka tavoitteena oli vahvistaa Helsinki-Vantaan asemaa kansainvälisessä lentoasemien kilpailussa. Laajennuksen ansiosta lentoasemalla voidaan palvella 20 miljoonaa vuotuista matkustajaa vuonna 2020.

Helsinki-Vantaan vahvuuksia ovat lyhyet vaihtoajat, ystävällinen henkilökunta ja innovatiiviset maailmanluokan palvelut. Suunnittelukilpailu oli osa Finavian käynnistämää noin miljardin euron kehitysohjelmaa.

Kilpailutehtävänä oli laatia koko kilpailualueen käsittävä ehdotus aluesuunnitelmaksi sekä ratkaista nykyisen terminaa-

lirakennuksen laajentuminen ja tulevat muutostyöt. Tarkoituksena oli luoda mielenpainuva positiivinen elämys saavuttaessa lentoasemalle ja poistuttaessa sieltä. Tehtävään sisältyi myös mahdollisen terminaaliin liittyvän matkakeskuksen sekä Airport Centerin sijoittaminen osaksi kokonaisuutta.

Kilpailuun kutsuttiin hakumenettelyn perusteella neljä suunnittelijaryhmää. Ryhmä 1 koostui seuraavista tahoista: Arkkitehtitoimisto ALA, Arkkitehtitoimisto HKP ja Ramboll. Ryhmään 2 kuuluivat PES-Arkkitehdit, Sweco Rakennetekniikka, Granlund ja Sito. Ryhmässä 3 oli JKMM Arkkitehdit ja Ramboll. Ryhmä 4 koostui seuraavista: Arkkitehtitoimisto Sarc, Versitas Arkkitehdit, Sweco Rakennetekniikka, Granlund ja Sito.

Kilpailu järjestettiin kaksivaiheisena kutsukilpailuna. Ensimmäisen vaiheen jälkeen palkintolautakunta antoi kilpailijoille lisäohjeita jatkosuunnittelua varten. Hankkeen arvioitu

kokonaislaajuus oli 25 000 brm² uudisrakentamisen osalta ja 45 000 brm² olemassa olevien terminaalirakennusten muutosten osalta.

Turvallisuus, toiminnallisuus, joustavuus

Kaikki neljä ehdotusta olivat huolellisesti laadittuja ja innovatiivisia, ne edustivat korkeatasoista arkkitehtuuria ja valottivat terminaalialueen problematiikkaa. Ehdotukset täyttivät hyvin palkintolautakunnan esittämät monipuoliset vaatimukset.

Kilpailun tärkeimpinä vaatimuksina pidettiin korkeatasoisen arkkitehtuurin ohella turvallisuutta, toiminnallisuutta sekä muuntojoustavuutta. Suuria haasteita olivat uudet liikennejärjestelyt sekä uuden terminaalin laajennettavuus.

Luontevaksi ratkaisuksi osoittautui selkeä ja helposti muunneltava kokonaisratkaisu. Hankkeen haasteena pidettiin toiminnallisuuden ohella rakentamisaikaista häiriötä toiminnassa olevalle lentoliikenteelle. Erityisiä vaatimuksia asettivat rakentamisen vaikeus ja tulevaisuuden laajennusvaraukset. Alueen liikennejärjestelyt tulevat tulevaisuudessa muuttumaan voimakkaasti. Erilaisten liikennevälineiden hallinta ja pysäköinti olivat oleellinen osa kilpailutehtävää.

Palkintolautakunta totesi yksimielisesti, että kilpailulle asetetut tavoitteet täytti parhaiten Arkkitehtitoimisto ALAn ja Arkkitehtitoimisto HKP:n laatima ehdotus *City Hall*.

Kompakti ja muuntojoustava maamerkki

Voittajaehdotus *City Hall* muodostaa terminaalialueelle uuden komean maamerkin. Voimakkaasti muotoiltu katto tuo uuden lisän alueen arkkitehtuurimaisemaan. Ehdotus on erittäin tehokas, muuntojoustava ja kompakti. Uusi terminaaliohjaus- ja kehityskelpoinen.

Ehdotuksen toiminnallisuus on erittäin hyvä ja tilankäyttö hyvin joustavaa. Ehdotuksen lähtö- ja tuloaula tarjoavat mielenpainuvia positiivisia matkustajakokemuksia. Veistoksellisen katon lävistävä kattolyhty muodostaa lähtö- ja tuloalua komeasti yhdistävän elementin. Lähtevät ja saapuvat matkustajat ovat ikään kuin saman puukaton alla.

Terminaalien eteen ehdotettu Plaza-aukio on komea, yhteisöllinen aukiotila, mutta sen käytettävyys jää epämääräiseksi. Airport Center jää ehdotuksessa hieman irralliseksi, mutta jatkokehittelyssä se voidaan liittää tiiviimmin uuden terminaalin yhteyteen.

Ehdotus on arkkitehtuuriltaan näyttävä ja edustaa tuoretta uutta terminaaliarkkitehtuuria. Ehdotetulla terminaaliratkaisulla on mahdollisuus muodostua alueen uudeksi kansainväliseksi maamerkiksi.

Hannu Tikka

Ehdotus Tuulenpesä, JKMM Arkkitehdit.

Ehdotus Lentopaviljonki 202, PES-Arkkitehdit.

Ehdotus Ässä, Star Alliance, Sarc ja Verstaas Arkkitehdit.

Ehdotus City Hall

Arkkitehtitoimisto ALA: Juho Grönholm, Antti Nousjoki ja

Samuli Woolston avustajinaan Lotta Kindberg, Pauliina

Rossi, Petri Herrala, David Gallo ja Rachel Murray

Arkkitehtitoimisto HKP: Pekka Leskelä ja Mikko Suvisto

Ramboll Finland: Jukka Sirén

Konsultit, Ramboll Finland: Pekka Kuorikoski, Pekka Ahola,

Juha Åberg, Rauno Laatikainen ja Juho Suolahti

Visualisoinnit, VIZarch: Petra Grísová, Vratislav Zíka ja Jakub

Frolík

Palkintolautakunta

Finavia Oy:n nimeämät jäsenet: lentoaseman johtaja Ville

Haapasaari, lautakunnan pj.; Heikki Koski, matkustajapal-

velut; Elena Stenholm, kaupalliset palvelut; talousjohtaja

Kai Laitinen; tekninen johtaja Henri Hansson; projektijoh-

taja Martti Nurminen; arkkitehti Kari Ristolainen;

arkkitehti Miikka Leppänen

SAFAn nimeämä asiantuntijajäsen: professori, arkkitehti

SAFA Hannu Tikka

Sihteeri: arkkitehti Mervi Savolainen, ISS Proko Oy

Matti K. Mäkinen 1932–2017

Rakennusalan merkittävä vaikuttaja, professori Matti K. Mäkinen siirtyi rajan toiselle puolelle 19.5.2017. Matti Koo, kuten hän itse useimmiten kirjoitti, oli henkilö, joka ei jättänyt ketään kylmäksi – intohimoinen väittelijä, väsymätön taistelija, monelle paha vastustaja mutta monelle myös hyvä ja lojaali ystävä.

Matti Koo syntyi 28.4.1932 Helsingissä (vanhemmat olivat rakennusmestari Unto K. Mäkinen ja Helvi E. Silvenius), mutta hän kävi koulua ja pääsi ylioppilaaksi Mikkeliin. Hän valmistui arkkitehdiksi TKK:sta vuonna 1958 ja suoritti samassa laitoksessa lisensiaatintutkinnon vuonna 1972. Matti Koon pitkä ja merkittävä ammatillinen ura alkoi Eino Tuompon toimistossa, jossa hän oli toimistopäällikkönä vuosina 1958–1962.

Matti Koo tuli tunnetuksi Valion suunnittelijana ja uraauurtavana suunnittelun johtajana (1962–1982). Hänen aikanaan syntyneitä tunnettuja kohteita ovat Seinäjoen Maitotaloste, Valion Turun Meijeri, Vaaralan juustotehdas, Nastolan tehdas, Valion pääkonttori (yhdessä Kaarina Löfstömin kanssa), Jyväskylän konttori ja tehdas (yhdessä Antti Katajamäen kanssa) – kaikki paljon julkaistuja ja palkittuja. Valiosta hän onnistui tekemään yrityksen, joka ymmärsi hyödyntää arkkitehtuurin antamaa lisäarvoa.

Valiosta Matti Koo siirtyi Suunnittelurenkaaseen (1982–1985). Hän kehitti ja kasvatti Suunnittelurenkaan vaikutusvaltaiseksi konsulttitoimistoksi, jolla oli arkkitehtuurstudioita ympäri maata.

Vuosina 1985–1994 Matti Koo toimi pääjohtajana Rakennushallituksessa, joka hänen aikanaan toimi esimerkillisenä rakennustalvalle, hyvälle arkkitehtuurille ja hyvälle arkkitehdeille.

Matti Koo toimi rakennusopin professorina Oulussa vuosina 1979–1985 sekä myöhemmin Miljöörakentamiskeskuksessa vuo-

sina 1994–1997. Rakennusopin professori Oulussa muokkautui Matti Koon ohjaksissa lähelle arkkitehtuurin professuuria.

Matti Koolle oli lukemattomia luottamustehtäviä. Hän oli muun muassa SAFAn puheenjohtaja vuosina 1978–1981 sekä Rakennustietosäätiön ja Rakennustieto Oy:n hallitusten puheenjohtaja vuosina 1986–1996. Hän osallistui laajasti rakennusalan keskusteluun niin suullisesti kuin kirjallisesti sekä lukuisiin valtion rakennusalaan koskeviin työryhmiin – ja varmisti, että arkkitehteja otettiin niihin mukaan hänenkin jälkeensä.

Matti Koolle myönnettiin runsaasti palkintoja ja kunnianosoituksia. Hän sai muun muassa rakennustaiteen ja yhdyskuntasuunnittelun valtionpalkinnon vuonna 1979, RAKEVA-palkinnon vuonna 1988 ja Oskari Vilamon rahaston tunnustus-palkinnon vuonna 1992.

Matti Koo oli sekä TKK:n että Oulun yliopiston tekniikan kunniaohtori. Hänet kutsuttiin SAFAn, Amerikan arkkitehtiliiton AIA:n ja Unkarin arkkitehtiliiton METZin kunniajäseniksi.

Matti Koo oli ahkera lukija ja hänellä oli ilmiömäinen muisti. Hän oli hyvin kielitaitoinen. Hän kirjoittikin mielellään ja hyvin. Hänen kirjansa olivat usein poleemisia, arkkitehtuuria käsitteleviä tai paimenkirjeitä, sinisiä papereita, joiden jakelu alkoi jo Suunnittelurenkaan aikana. Hän oli ahkera lehtien mielipidepalstojen kirjoittaja ja otti voimakkaasti kantaa rakennettua ympäristöä koskeviin päätöksiin, muun muassa Rakennushallituksen aikana *Takstooli*-lehden sivuilla. Hän puhui alituisen rakennusministeriön tarpeesta, mutta se haave ei koskaan toteutunut.

SAFAn puheenjohtajana vuosina 1978–1981 hän sai aikaisempia puheenjohtajia enemmän näkyvyyttä. Hän kirjoitti joko *au*:n numeroon puheenjohtajan palstan, jota muukin rakennusala oppi lukemaan. Matti Koota häiritsi arkkitehtikunnan ”sisäkierteisyys”, hänen mielestään tulisi puhua enemmän ja vahvemmin ulospäin.

Matti Koo oli korkeasti arvostettu monitaituri mutta, kuten sellaiset monasti, myös särmiäkäs. Hän testasi usein välinsä niin kollegojen kuin yhteistyökumppaneidenkin kanssa.

Matti Koon merkittävin saavutus lienee toimiminen laajasti rakennusalan vaikuttajana. Hän teki arkkitehdeista arvostettuja, myöskin ollessaan kriittinen. Hän varmisti, että arkkitehtuuri ja arkkitehdit olivat mukana keskeisissä rakentamista ja ympäristöä koskevissa tapahtumissa ja päätöksissä. Hänellä oli johtajana niin työssään kuin luottamustehtävissään kyky löytää oikeat henkilöt oikeisiin tehtäviin, ja tämä auttoi häntä suuresti hänen urallaan. C. L. Engel oli hänelle suuri esimerkki, ja Engelin jälkeä hän kulki Rakennushallituksen pääjohtajana.

Matti Koo oli charmikas seuraihminen. Hänellä oli ideoita, visioita, intoa ja energiaa – oli vaikea pysyä hänen vauhdissaan. Hän oli monella tavalla legenda, jota jääme kaipaamaan.

Gunnel Adlercreutz ja Erkki Aho

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

EUROPAN 14
Tuusulan lukio ja monitoimitalo Monio
Hakaniemenranta ja Siltavuorensalmi

ALOITUS

13.2.2017
2.6.2017
9/2017

SISÄÄNJÄTTÖ

30.6.2017
18.9.2017
11/2017

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Tampereen taidemuseon laajennus ja Pyynikintori
Vantaan Aviapolis
Ylivieskan kirkko
Helsinki High-Rise, suunnittelu- ja toteutuskilpailu
Hangon Graniittilinna, opiskelijakilpailu

15.12.2016
16.1.2017
14.2.2017
24.1.2017
13.3.2017

15.3.2017
28.4.2017
15.5.2017
16.5.2017
6.6.2017

KUTSUKILPAILUT

Jätkäsaaren Saukontorni
Heinolan lukio
Oulun lasaretin alue
Espoon virastokeskuksen asuinkortteli
Tapiolan Satakielenrinne
SATO Oulunkylä
AEL Malminkartanon kortteli
Laajasalon varikon ja asumisen hybridikortteli

15.2.2017
15.3.2017
3.5.2017
5.5.2017
15.5.2017
26.5.2016
2.6.2017
30.8.2017

28.4.2017
15.6.2017
3.7.2017
22.8.2017
29.9.2017
29.9.2017
6.10.2017
29.12.2017

Ilmoittautumishakemukset 14.8. mennessä

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA: www.hankintailmoitukset.fi, SIMAP: simap.europa.eu

HUOM! Yleisten kilpailujen verovapaudet 2018

Vuoden 2018 aikana ratkeavien yleisten arkkitehtuurikilpailujen palkinnoille
anotaan verovapaus elokuussa.

Ohjeet: safa.fi/verovapausanomus

Liittovaltuusto kannatti opiskelijoiden äänioikeutta

Tuire Kujala, Christer Finne, Tuomas Wichmann, Maarit Kaipainen ja Asko Takala (ei kuvassa) saivat hopeiset Akavan kunniamerkit.

Kevään liittovaltuuston keskeiset teemat olivat – lakisäästeisten asioiden lisäksi – opiskelijoiden äänestys oikeus ja Vähä-Kiljavan tulevaisuus.

Kiltojen valitsemilla opiskelijajäsenillä ei tällä hetkellä ole äänioikeutta liittovaltuuston, hallituksen eikä jaosten kokouksissa. Opiskelijajäsenten äänestys oikeudesta liittovaltuustovaaleissa tehtiin aloite vuosi sitten keväällä. Syksyn kokouksessa asia palautettiin valmisteluun, ja nyt saatiinkin kuulla opiskelija-asiamies **Santeri Nuotion** perusteellinen pohjustus keskustelun taustaksi. Pohjustukseksi oli tehty vertailu muiden akavalaisten liittojen opiskelijajäsenten äänestys oikeudesta ja vaalikelpoisuudesta.

Opiskelijoiden äänioikeuden ja vaalikelpoisuuden puolesta pidettiin lukuisia puheenvuoroja. Keskustelun jälkeen järjestetty käsiäänestys vahvisti, että kannatus opiskelijoiden äänioikeudelle oli vahva. Avoimeksi jäi vielä monta yksityis-

kohtaa, muun muassa alueellisen edustavuuden varmistaminen sekä se, järjestäytyvätkö opiskelijat jatkossa omaksi vaalipiiriksensä vai voiko kuka tahansa äänestää jatkossa myös opiskelijoita ja toisin päin. Syksyn liittovaltuustoon valmistellaan sääntömuutosehdotus todennäköisesti kahden eri mallin mukaisesti.

Vähä-Kiljavan loikka jäsenistön iloksi

Iltapäivällä työskenneltiin workshop-tyyppisesti pienryhmissä, aiheena Vähä-Kiljavan kehittäminen. Runsaan taustamateriaalin lisäksi hallituksen jäsen **Jenni Lautso** oli valmistellut ryhmäkeskustelujen pohjaksi neljä vaihtoehtoista visiota Kiljavan kehittämiseksi: *Historian hengessä nykykäytäntöä soveltaen*, *Loikka jäsenistön iloksi*, *Kaiken kansan Kiljava* ja *Kiinteistökehitystä*. Ryhmillä oli mahdollisuus esittää vielä näistä poikkeava muu ehdotus.

Ryhmiä yhteenvedoissa toistui useamman kerran muun muassa ajatus Kiljavan avaamisesta kansainväliseksi eri maiden arkkitehtien kohtaamispaikaksi. Myös pitkäaikaisen maa-vuokralaisen hankkimista ehdotettiin ratkaisuksi Vähä-Kiljavan hallintoon.

Lappuäänestyksessä selkeästi eniten kannatusta sai kuitenkin *Loikka jäsenistön iloksi*, jonka mukaan olemassa olevaa rakennuskantaa korjattaisiin nykystandardin mukaisesti, Kasino kunnostettaisiin tai korvattaisiin uusilla tiloilla ja alueelle rakennettaisiin kaavan sallima määrä uusia mökkejä ja saunoja. Malli edellyttäisi kuitenkin pankkilainan ottamista. Workshopin tavoitteena oli saada evästystä aiheen jatkokäsittelyä varten, ja tämä työ jatkuu hallituksessa.

Aloitteitakin tuli. Ne koskivat korruption kitkemistä, ala- ja paikallisosastojen pankkiyhteyksien helpottamista, SAFAn puheenjohtajavalinnan muuttamista avoimeksi sekä jäsenmaksun pienennysmahdollisuutta.

Liittovaltuuston kokous päätettiin juhlavissa merkeissä, kukittamalla ja nostamalla malja viidelle pitkän uran SAFAn eri luottamustehtävissä tehneelle arkkitehdille: **Tuire Kujala, Maarit Kaipainen, Christer Finne, Tuomas Wichmann** ja **Asko Takala** saivat rintapieleensä hopeiset Akavan kunniamerkit.

Päivi Virtanen

Tule kesänviettoon Vähä-Kiljavalle!

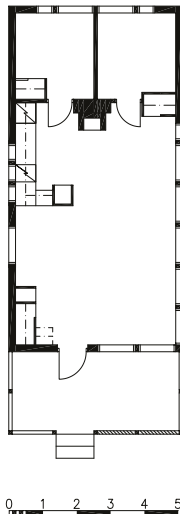
Mökki Koppelossa vielä runsaasti vapaita viikkoja!

Mökki Koppelo on kooltaan 50 neliötä. Kodikkaiden sisä- ja ulko-oleskelutilojen lisäksi mökissä on kaksi makuusoppea. Mökissä on jääkaappi-pakastin, sähköliesi ja tunnelmallinen takka. Sisätiloista aukeaa kauniit näkymät ympäröivään metsään. Mökki on rakennettu vuonna 1965 ja remontoitu vuonna 2014. Ei ylläpito- tai talkoovelvoitteita.

Vähä-Kiljavan varaustilanne, hinnasto ja lisätietoa SAFAn verkkosivuilta ja toimistolta:

www.safa.fi > Kiinteistöt > Vähä-Kiljava tai
Marja Mesilä, 09 5844 4208, marja.mesila@safa.fi

Tervetuloa myös kaikkien safalaisten yhteisiin juhannusjuhliin 23.6. klo 14! Ohjelmassa mm. juhannuskokko ja -saunat sekä tarjoilua!

IKKUNA ELÄMÄSI TILAAAN

p. 0424 552 71 | info@klas1.fi
www.klas1.fi

Jäsentietojen muuttaminen

SAFA:n uusi jäsenrekisteri otetaan käyttöön kesäkuun alussa. Mahdollisuus muuttaa tietoja ekstranetin kautta poistuu, kunnes uudet verkkosivut otetaan käyttöön. Jäsentietojen muutokset hoidetaan toistaiseksi sähköpostitse: jasenasiat@safa.fi.

Maksuton puhelinneuvonta – apua yksityiselämän oikeusasioihin

SAFA:n jäsenillä on jäsenetuna oikeus saada Evershedsin lakimiehiltä neuvontaa puhelimitse yksityiselämäänsä liittyvissä oikeudellisissa asioissa.

Puhelineuvontaa annetaan arkisin klo 10–16 palvelunumeroista. Lisätietoa luettavissa SAFAn verkkosivuilta safa.fi > Jäsenyyks.

Sotilaskäytössä ollut Georges Island on osa Bostonin edustan saariketjua.

Muddy Riverin ylittävät kivisillat Bostonin smaragdikaulanauhalla.

Havahtumisia Harvardissa II

au:ssa 3/2017 kerroin Loeb fellowship -mahdollisuudesta täydennyskouluttautumiseen, opettamiseen ja (itse-) tutkiskeluun. Tässä kirjoituksessa keskitytään ammatillisesti ajankohtaisiin teemoihin.

Yhdysvaltojen itärannikolla puhuttaa varautuminen ilmastomuutoksen vaikutuksiin, erityisesti merenpinnan nousuun ja rankkasateisiin. Atlantin rannalla sijaitsevassa Bostonissa merenpinnan nousu on vakuutusriskien

vuoksi myös taloudellinen uhka. Helsingin tavoin kaupunki työntyy niemekkeenä mereen. Sen rantoja suojaavien saarten ketju, jonka hyödyntämistä osana patovallia on ideoitu.

Keväällä 2015 Bostonin kaupunki ja satamalaitos järjestivät sopeutumisteeman ympärillä suunnittelukilpailun. Aihe oli esillä myös Frederick S. Pardee Centerin järjestämässä *Sea Level Rise and the Future of Coastal Cities* -seminaarissa. Eurooppalaista näkökulmaa edusti siellä lisäksi **Giovanni Cecconi**, joka on suunnitellut Venetsiaan laguunin pohjasta tarvittaessa nousevaa patojärjestelmää.

”

HELSINGIN
VIHERSORMIJÄRJESTELMÄ
YHDISTYNEENÄ MERELLISEEN
RANTAMAISEMAAN JA
SAARISTOON ON
AINUTLAATUISEN,
KAUPUNKIRAKENNETTA
JÄSENTÄVÄ JA
KAUPUNGINOSIA YHDISTÄVÄ.

Bostonin mahdollinen tulevaisuuskuva merenpinnan nousua myrskytilanteessa vuosisadan loppupuolella.

New Yorkin kaupunkisuunnittelussa on kehitelty rantojen resilienssin lisäämiseksi työkalupalettia, johon kuuluu rakennusten suojaaminen rakenteellisin keinoin ja rantojen kehittäminen sopeutumisvyöhykkeeksi. Suosituna strategiana näytettiin olevan integroida tulviminen osaksi tulevaisuuden kaupunkia ja sen sinivihreää infrastruktuuria.

Bostonin sinivihreitä verkostoja

Bostonin niemekkeen kaulalta lähtee ”smaragdikaulanauha”, Emerald Necklace. Se on nerokas tulvasäätelymekanismi, jolla pyrittiin liittämään Charles-joen vuorovesiallas kaupunkilaisten viherkeitaaseen. Samalla se on ensimmäisiä pyrkimyksiä kaupunginosia kokoavaan ja yhteen kytkeytyneeseen sinivihreään infrakokonaisuuteen.

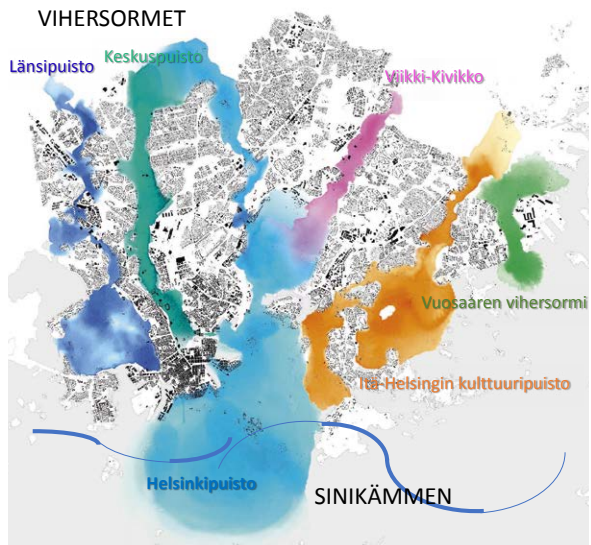
Kyseinen viheralueketju, jonka hahmotteli 1800-luvun lopulla maisema-arkkitehtuurin isä ja muun muassa New Yorkin Central Parkin luoja **Frederick Law Olmsted**, on myös ensimmäisiä esimerkkejä viheralueverkoston suunnittelusta osana kaupunkirakennetta. Se on tietoisien suunnittelun ja työlään puistorakentamisurakan tulos, jossa yhdistyvät kauaskantoisen visio ja asiantunteva toteutus.

Viheralueketjun nykyinen tila ei kuitenkaan vastaa sen ikonista asemaa maisemasuunnittelun kaanonissa. Sen osat eivät yhdisty toisiinsa turvallisesti, vaan niitä katkaisevat vaikeasti ylitettävät valtavyöhykkeet. Puistosta puuttuvat lähes kaikki palvelut, kahviloista yleisö-wcihin, valaistuksesta puhumattakaan. Vedenpinta on lähes näkymättömissä ylimittaisen ruokokasvuston takana, ja historiallisten puistopaviljonkien ikkunat on naulattu umpeen. Puistokokonaisuus on säilynyt lähestulkoon entisellään yli sata vuotta, mutta yleisilmeen hoitamattomuus ei tee sen arvolle oikeutta. Alueelle ei löydy, sen potentiaalia ei hyödynnetä. Kun yrittää navigoida osasta toiseen pyörän selässä pimeällä, ymmärtää myös, miten tärkeää valaistusta on kaupunkitilan haltuun ottamisessa.

Charles-joen rannat ovat täynnä lenkkeilijöitä, mutta turvalliset reitit ovat katkonaiset ja pääsy rantaan on estynyt. Mikä valtava resurssi onkaan Helsingissä, että kantakaupungin ytimessä pääsee lenkille merenrantaan puistojen sorakäytävien pitkin tai raitiovaunulla hiihtoladulle, että vihreä ja sininen verkosto kytkeytyvät yhteen. Helsingin vihersormijärjestelmä yhdistyneenä merelliseen rantamaisemaan ja saaristoon on ainutlaatuinen, kaupunkirakennetta jäsentävä ja kaupunginosia yhdistävä.

Toisin Helsingissä

Palatessani virkatyöhön pohdiskelimme yksikköni kanssa näitä Helsingin ominaispiirteitä. Loppuvuodesta 2016 valmistui Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma,

Helsingin viheraluejärjestelmän runko muodostuu vihersormista eli yhtenäisistä laajoista viheralueketjuista, sinikämmenestä eli merellisestä Helsingistä saarineen, rantoineen ja vesialueineen sekä poikittaisista viheryhteyksistä eli viherlinjoista.

yleiskaavan rinnalla tehdyn viheralueiden strategisen kehityskuvan (VISTRA) toinen osa. Tämä kokonaisnäkemys viheralueiden kehittämisestä on työväline kaavoitukseen ja jatko-suunnitteluun – ja samalla ikään kuin Kaupunkisuunnitteluviraston ympäristötoimiston testamentti organisaatiomuutoksen edellä. Ilmastomuutokseen sopeutuminen tulee kuitenkin varmasti vielä puhuttamaan hulevesien hallinnan, vihertehokkuuden ja rantojen resilienssin yhteydessä.

Helsingin vihersormet ovat paikoin niin katkenneita tai vaikeita hahmottaa ympäristöstään, että ne jäävät käsitteellisiksi. Suunnittelijan pöydällä käsitteellisestä tulee todellista, kun käsitteelliseen liitetään merkitys ja kokonaisuus. Mutta miten saamme näistä merkityksistä lisäarvoa maastossa kulkevan kansalaisen kokemukseen? Miten ohjaamme kulkijaa tilasarjassa ja teemme siitä elämyksellistä?

Tätä problematiikkaa voi lähestyä paitsi perinteisen suunnittelun keinoin myös taiteen avulla. Juttusarjan viimeisessä osassa käsitellään enemmän ”häiriötekijöitä” kaupunkitilassa.

Maria Jaakkola

Kirjoittaja on maisema-arkkitehti ja kuvataiteilija, joka toimii Helsingin kaupunkisuunnitteluvirastossa ympäristötoimiston päällikkönä.

RAKENNUSTIETO >

Rakennustietosäätiö RTS sr. on rakennusalan puolueeton vaikuttaja, joka vastaa koko Rakennustieto-yhteisön tutkimus- ja kehitystoiminnasta sekä huolehtii yhteiskuntasuhteista. Yleishyödyllisen säätiön tarkoituksena on edistää sekä hyvää kaavoitus- ja rakennustapaa että hyvää kiinteistönpitotapaa. Säätiö harjoittaa toimialansa tietopalvelutoimintaa ja hankkii suunnitteluohjeilleen eri osapuolien mahdollisimman laajan hyväksynnän. Säätiö laatii lisäksi toimialaansa liittyviä tutkimusohjelmia ja harjoittaa tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa sekä kansainvälistä ja kotimaista yhteistyötä. Säätiö tukee myös toimialansa tiedettä ja taidetta.

Nykyisen yliasiamiehen jäädessä eläkkeelle
Rakennustietosäätiötä johtamaan haetaan nyt sinua,

YLIASIAMIES / TOIMITUSJOHTAJA

Lue lisätietoja ja hae tehtävää osoitteessa
www.mercuriurval.fi viitenumerolla **FI-10316**.

Mercuri Urval

**Haemme ammattitaitoisia suunnittelijoita vaativiin
rakennussuunnitteluhankkeisiin.**

**Kokemus korjausrakentamisesta tai
sairaalas suunnittelusta sekä ArchiCAD-
tietomallityöskentelystä katsotaan eduksi.**

Hakemukset: work@verstasarkkitehdit.fi

Kun ovelta vaaditaan mahdottomia.

Ensiluokkaista hygieenisyyttä

Lujitemuoviset LAMI-ovet eivät sisällä puuta tai muita orgaanisia materiaaleja, jotka edistävät bakteerien kasvua. Sileät ja helposti puhdistettavat pinnat ehkäisevät epäpuhtauksia, jotka syntyvät kosketuksesta tai ilmassa leijuvista hiukkasista. Kova ja sileä gelcoat-pinta kestää puhdistus- ja desinfiointiaineita sekä muita kemikaaleja.

Muovilami Oy – Hygieenisia LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla – www.lamidoors.com

JYVÄSKYLÄ

etsii osaajia

Noin 140 000 asukkaan vireä ja nuorekas Jyväskylä on muuttajien suosikki. Viihtyisä asuinympäristö, luonto, tiivis kaupunkikeskusta, erinomaiset opiskelumahdollisuudet ja monimuotoinen kulttuuri- ja vapaa-ajantarjonta luovat hyvän elämän puitteet.

Mielenkiintoisia työpaikkoja tarjolla jyväskylässä!

Haemme kahta kaupunkisuunnittelun osaajaa Jyväskylän kaupungin asemakaavoitukseen.

KAAVOITUSARKKITEHTI ja määräaikainen

KAAVASUUNNITTELIJA (1.9.2017–31.10.2018)

Kaupunginarkkitehti Leila Strömberg, p. 014 266 5055
Asemakaava-arkkitehti Nana Pentti, p. 014 266 5043

Hakuaika päättyy pe 30.6.2017 klo 14.00.

Katso lisätietoja ja
jätä hakemuksesi jyvaskyla.fi/rekrytointi

Raisio KAUPUNKI

Raision kaupungin maankäyttöpalvelut hakee vakinaiseen virkaan

TOIMISTOARKKITEHTIA

Haku päättyy 26.6.2017 klo 15.00.

Lisätiedot ja hakuohjeet osoitteessa:
www.raisio.fi/tyopaikat.

Tervetuloa joukkoomme!

LAPPEENRANNAN KAUPUNKI

Lappeenrannan kaupunki hakee

KAAVOITUSARKKITEHTEJA/ KAAVASUUNNITTELIJOITA

Lappeenranta on elävä ja aktiivinen yliopistokaupunki Saimaan rannalla, vain kahden tunnin päässä Helsingistä. Ympäristökaupunkinakin tunnettu Lappeenranta on tärkeä idän ja lännen solmukohta. Kaupungissa tapahtuu paljon, myös maankäytön ja kaupunkisuunnittelun sekä rakentamisen alalla.

Tule mukaan innostuneeseen ja aikaansaavaan joukkoomme suunnittelemaan kaupunkiamme! Täällä pääset vaikuttamaan asioihin ja seuraamaan kaupungin kasvua ja kehitystä näköalapaikalta.

Hakemukset tehtäviin 14.8.2017 klo 16.00 mennessä.

Hakuohjeet ja lisätietoja
www.lappeenranta.fi > avoimet työpaikat
tai www.kuntarekry.fi.

www.lappeenranta.fi

ARKKITEHTI ARKKITEHTIYLIOPPILAS

Tervetuloa joukkoomme suunnittelemaan monipuolisia asunto- ja kaupunkisuunnitteluhankkeita haastavissa urbaaneissa ympäristöissä. Tarjoamme työtehtäviä osaamisen mukaan. Päätyövälineemme on Archicad-ohjelmisto.

Yhteydenotot:
Jukka Turtiainen
p. 0400 546097
jukka.turtiainen@arkturtiainen.fi

ARKKITEHTITOIMISTO JUKKA TURTIAINEN OY

www.arkturtiainen.fi

VUORELMA ARKKITEHDIT

Haemme Helsingin toimipisteeseemme asuntosuunnittelun tehtäviin

PÄÄSUUNNITTELIJAA JA PROJEKTIARKKITEHTIA

Tarjoamme hyvän tiimin ja monipuolisia hankkeita. Projektit suunnitellaan tietomalleina ja tehtäviin valittavilta edellyttämme sujuvaa ArchiCAD-osaamista sekä kokemuksen lisäksi itsenäistä otetta työhön ja mielenkiintoa alaan. Arvostamme asuntosuunnittelukokemusta.

Lisätietoja: Pirjo Vuorelma 050-3772337
Hakemukset: 2.6. mennessä: vuorelma.rekry@arkki.com

www.arkki.com

Aalto-yliopiston Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun
Arkkitehtuurin laitokselle haetaan

Lehtoria, alana rakennusoppi

Tehtävä täytetään 1.10.2017 alkaen joko toistaiseksi voimassa olevaksi tai 5 vuoden määräajaksi. Tehtävä voi olla sopimuksen mukaan joko kokopäiväinen tai osa-aikainen.

Hakuaika päättyy **maanantaina 19.6.2017**

Lisätiedot: aalto.fi/en/about/careers/jobs/

Aalto-yliopisto on rohkeiden ajattelijoiden yhteisö, jossa tiede ja taide kohtaavat tekniikan ja talouden. Tunnistamme ja ratkaisemme yhteiskunnan suuria haasteita ja rakennamme innovatiivista tulevaisuutta. Yliopistossa on kuusi korkeakoulua, lähes 20 000 opiskelijaa ja yli 400 professoria. Kampuksemme sijaitsevat Espoossa ja Helsingissä.

Aalto-yliopisto

aalto.fi

ARKKITEHTIMILJÖÖSSÄ **vuokrattavana** avara,
valoisa, merinäköalalla, 250 m²:n
TOIMISTOTILA,
6./8. kerros, Tehtaankatu 27–29.
Arv. vast. chrisdesign@kolumbus.fi,
puh. 040 539 1815

TILITOIMISTO A-PALVELU OY

Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI

puh. (09) 6801 368

tilitoimisto@apalvelu.fi

*Lisää avoimia työpaikkoja:
www.safa.fi*

ALVAR AALTO -VIIKKO 13.–17.9.2017 SEINÄJOKI

Alvar Aalto -viikon pääteemoja ovat Alvar Aallon tuotanto ja ajattelu sekä rakennetun ympäristön ajankohtaiset aiheet. Viikon aikana pohditaan mm.

Mikä on rakennetussa ympäristössä ajankohtaista juuri nyt?

Mitä ovat tämän hetken tärkeimmät teknologiahaasteet?

Millaisessa ympäristössä ihminen voi hyvin?

SAVE THE DATE!

6. Kansainvälinen Alvar Aalto -arkkitehtuuritapaaminen – Teknologia ja humanismi, 14.–15.9.2017

Tule mukaan keskustelemaan rakentamisen alan kehittyvän teknologian uusista mahdollisuuksista ja niiden suhteesta ihmisen hyvinvointiin. Teemoina mm. rakentamiseen ja rakennusten käyttöön liittyvä teknologinen kehitys, kuten digitalisaatio, uudet tuotantomenetelmät ja rakennusmateriaalit, käyttäjälähtöiset prosessit sekä energian tuotantoon ja kulu- tukseen liittyvät kysymykset.

HAE MUKAAN ALVAR AALTO -VIIKON OHJELMAAN!

Alvar Aalto -viikon tapahtumat levittä-
tyvät lukuisten yhteistyökumppaneiden
järjestäminä ympäri kaupunkia. Itsenäis-
ten tapahtumajärjestäjien on mahdollista
ehdottaa omaa tapahtumaa osaksi Alvar
Aalto -viikon virallista ohjelmaa avoimen
tapahtumahaun kautta.

**A L V A R
A A L T O
M U S E O**

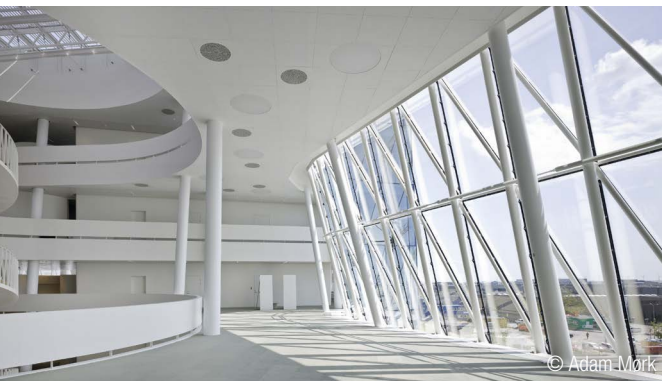
Lisätietoja:
Alvar Aalto -akatemia / Alvar Aalto -säätö
academy@alvaraalto.fi
www.alvaraalto.fi

www.alvaraalto.fi/alvaraaltoviikko

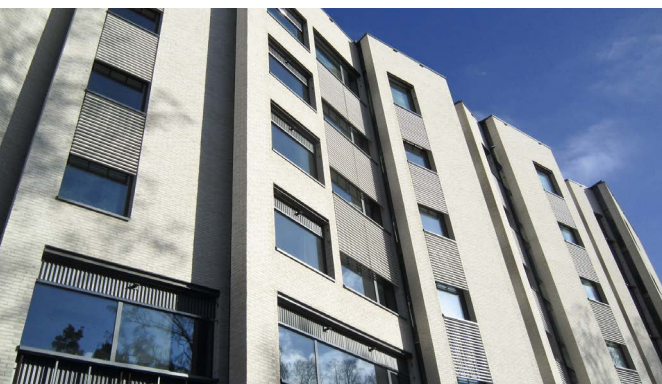
Avointa tilaa ja monimuotoisia rakenteita Peikon ratkaisulla

Deltapalkki ja runkojärjestelmä mahdollistavat arkkitehtonisen vapauden

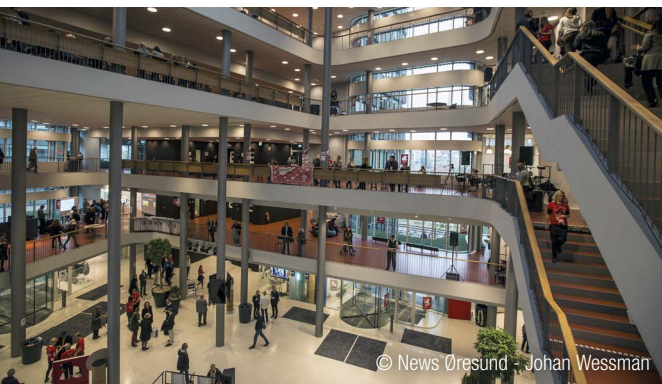
AVOIMIA TILOJA

Deltapalkin liittävaikutus teräksen ja betonin välillä mahdollistaa pitkät jännevälit, jotka tuovat muuntojoustavuutta avoimiin tiloihin.

MONIMUOTOISIA RAKENTEITA

Deltapalkin avulla rakenteisiin ja julkisivumuotoihin saa vaativiakin yksityiskohtia, kuten kaaria ja ulokkeita.

KUSTANNUSTEHOKKUUTTA MATALILLA VÄLIPOHJARAKENTEILLA

Peikon runkojärjestelmällä toteutettujen matalien välipohjien ansiosta talotekniikalle jää runsaasti tilaa ja asennustyö on helppo toteuttaa.

© Kuvatoimisto Kuvio